

Nerocnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCOPE

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Brnau 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Socialni papež

Danes je preteklo 16 let, ko je bil papež Pij XI. slovesno kronan za vrhovnega poglavarja vesoljne katoliške cerkve. Šestnajst let, katerih vsako nosi pečat njegove velike osebnosti, katerih vsako na svojstven način razodeva nauke, ki jih je učitelj človeštva, sledeč svojemu vzvišenemu poklicu, poslal med človeštvo v enem duhovno najbolj razravnem razdobju zgodovine. Pontifikat Pija XI. je pontifikat nauka, jasnega in prepričevalnega pouka in pogumnih smernic, ki so v svoji polnosti zajele vsa področja, kjerkoli snuje človeški duh. In ker je to razdobje, v katerem živimo, uprav ono, ko se presnavlja človeška družba in ko si človeštvo v silnih duhovnih naporih in notranjih bolečinah išče nazaj temeljne osnove za srečno sožitje, osnove, ki jih je že imelo, a je sredi sproščenih snovnih gonov na nje pozabilo, je umevno, da je bila vladarska doba sedanjega varuha resnice posvečena v prvi vrsti zaščiti socialnega reda, kot ga razodeva krščanski nauk. Božja previdnost je hotela, da je papež Pij XI., ki mu je bila namenjena odgovornost polna naloga, da v burji povojnih socialnih trenj varuje socialno resnico in obvaruje človeštvo, da ga ne pogoltnejo sile, ki jih je razvezalo snovno poželenje, že v svoji prvi mladosti vdihaval ozračje industrijskega dela, saj je bil njegov oče sam skromen podjetnik. Božja previdnost je hotela, da je Pij XI., ki je postal socialni papež v pravem pomenu besede, preživel dolga leta svojega življenja v Milanu, največjem industrijskem mestu Italije in enem največjem industrijskih središč sodobne Evrope. Ko se je bližala ura, da prevzame vodstvo katoliške cerkve, je po končani največji vojni človeške zgodovine šel po svetu stok strahovite gospodarske stiske. Tako je vse življenje, ko se je pripravljaj na svoj pontifikat, teklo sredi najhujših stisk, ki jih povzroča nered v človeški družbi, nered zato, ker je človeštvo mislilo, da bo ustvarilo lepše pogoje za srečno sožitje, ako se otrese krščanskih zakonov o ljubezni in pravičnosti in se ravna po svojih lastnih »svobodnih vidikih«. Notranje pripravljen na svoj veliki poklic je Pij XI. dne 12. februarja 1922 prevzel trojno krono, trikrat težko, kot znamenje, da hoče storiti svojo polno dolžnost vladarja katoliške cerkve v enem najtežjih razdobjih zgodovine, da s silo svojega duha stalno oplojenega z nadnaravnimi navdihili pomaga, da se socialna stavba, ki je bila delo človeških rok, v sodobnem potresu ne podere na milijone in milijone duš, ampak da se zgradi človeška družba tako, da bodo duše v njej varne, tostranske potrebe pa zavarovane po zakonih pravičnosti, ki jih krepi še krščanska ljubezen.

Komaj je zasedel papeški prestol, že zavzeli v decembru 1922 njegova učenikova beseda. Sočno, glasno, brezkompromisno. V svoji okrožnici »Ubi Arcano« opozarja na nevarnosti socialnega modernizma, ki zamejuje papežev nauke in poziva človeštvo, naj se oklene Kristusovega mira, ki ga more dati samo nauk katoliške cerkve. L. 1926 izide iz njegovih rok apostolska pobuda, da morajo vseučilišča posvetiti največjo pozornost socialnim naukom in povelje vsemu duhovskemu naraščanju, da se mora posvetiti socialnemu študiju, »kajti duhovnik mora biti danes zelo poučen o vseh spremembah v socialnih ustanovah, da bo znal vlti odredilno moč krščanstva v žile človeške družbe«. L. 1929 prehaja socialni papež že na praktično polje, ko je v svojem slovitem pismu na kardinala Lie-narta v Lillu obrazložil osnove krščanskih delavskih združenj in dal prva jasna navodila za njihovo delovanje.

Čim bolj je šel po svetu krik razrednega boja, ki razdvaja socialne stanove, čim bolj se je širila po svetu zmota o deljenih interesih članov človeške družbe, tem bolj glasno poudarja socialni papež načelo edinstvi vseh stanov in zapoved medsebojne ljubezni. Sveti oče ponavlja to misel, ki mu je postala nekako osrednja žarišče vsega njegovega socialnega nauka, čedalje bolj pogosto in vsakokrat v večjo vneto. Kmalu ni več nobenega nagovora — in teh bi lahko našli na tisoče — da ne bi Pij XI. poudarjal »potrebo edinstvi v krščanski pravičnosti in ljubezni«. Naša naloga je, je dejal v svojem znamenitem nagovoru na kardinale v decembru 1930, ko da bi hotel vnaprej posneti ves socialni nauk svojega velikega pontifikata, »da ustvarimo lepše ravnovesje v človeški družbi in v mednarodnem življenju in da omogočimo lepše sodelovanje vseh socialnih stanov in vseh narodov v duhu krščanske pravičnosti in ljubezni.«

Tako se je pripravljaj na svoje največje delo, ki bo ostalo tudi največje delo našega stoletja sploh, na svoje tri velike okrožnice, v katere je položil ves nauk katoliške cerkve o pravi, urejeni človeški družbi, da z njimi odkrije vse temne zmote, s katerimi drugi nauki, izhajajoči iz golih snovnih teženj, zavajajo sodobni rod. Prva teh okrožnic je namenjena osnovni celici človeške družbe, namreč družini. Če je družina zdrava, je zdrava tudi vsa družba, je zdrav narod, je zdrava država, je zdravo mednarodno občestvo. Za tem je prišla velika okrožnica o odnosih človeka do človeka, o pravični ureditvi človeške družbe v vseh panogah njenega socialnega življenja. Končno je izšla okrožnica, v kateri je papež Pij XI. kot varuh razodete

Prevrat v Romuniji

Proglas kralja Karla o novem režimu
Politično delovanje strank je ukinjeno
Obsedno stanje po vsej državi

Romunski kralj Karel in predsednik njegove vlade patriarh Miron Cristea

Bukarešta, 11. febr. b. Zaradi sestanka nove romunske vlade je kralj Karel poslal proglas narodu, v katerem pravi, da v Romuniji ni več dovoljeno politično delovanje strank. »Že osem let so osredotočeni vsi moji napor in moje želje, da se končno uredi notranje življenje v državi in postavi na krepko podlago. Do sedaj sem hotel voditi državo, oslanjajoč se na politične organizacije, prepričan, da je treba državno vodstvo položiti na čim širše temelje. Ob času volilne propagande pa so posamezne stranke v težnji, da si zagotovijo čim večje število glasov, razvile propagando, ki je dušo in življenje mojega naroda izpolnila z grenkim nemir. Ta nemir se je pokazal kot zelo škodljiv in je daleč prekoračil temelje narodnega življenja. Romunijo je bilo treba rešiti in sem zaradi tega sklenil, da s krepko potezo spravim v življenje svojo edino in stalno zamisel okrepiti in rešiti domovino. »Nadalje pravi kralj v svojem proglasu, da je bilo nujno potrebno, storiti konec sedanjemu neznoznemu stanju. Potrebno je bilo vzpostaviti nacionalno vladno, ki bo lahko vedno s patriotskim čutom in z vsemi silami delovala v interesu splošnega napredka države. Ta vlada bo osvobodila upravo vseh političnih sil. Kralj je sklenil, da bo delal za rešitev domovine, pri čemer se bo predvsem naslanjal na ves romunski narod. Kralj zaupa v milost božjo in je prepričan, da se v težkih časih dovedel državo spet v red in dosegel mirno notranjo ureditev, ki bo omogočila napredek domovine. To je njegov največji zakon, tako končuje proglas.

Prvi ukrepi: volitve odložene oblast v rokah vojske

Bukarešta, 11. februarja. AA. (Havas) Med prve ukrepe nove vlade spada obsedno stanje, ki ga je razširila na vso državo. Obsedno stanje je bilo doslej omejeno na Bukarešto in na nekatera večja pokrajinska mesta ter je bilo v veljavi od umora ministrskega predsednika Duce, decem. 1933. Vsa izvršilna oblast in vsa pooblastila glede varovanja javnega mira in reda, so v rokah vojaških oblastev. Poveljniki vojaških enot v posameznih okrajih so prevzeli službo tamšnjih okrajnih glavarjev. Cenzura nad časopisjem je poostrelena. Varnostna služba ostane pod vodstvom notranjega ministra.

Po poročilu listov so poslanske volitve določene za 2. marec t. l., odložene na nedoločen čas. Volitve so odložene s kraljevim dekretom.

Med novimi ukrepi, ki jih je sklenila vlada izdati, velja omeniti, da bodo morali vsi državljani izročiti vojaštvu orožje. Tudi se bo sedanji volilni sistem spremenil, in sicer tako, da se bodo po stari romunski tradiciji vršile samoupravne volitve, dokler ne bo ustava reformirana. Dopolne so novi ministri prevzeli svoje resore. Dopolnenska seja ministrskega sveta je bila zelo dolga. Na seji so postavili manifest, ki pravi med drugim, da misli vlada voditi na področju notranje politike nacionalno politiko, v zunanji politiki pa misli ohraniti prijateljske zveze sosedami in ohraniti dosedanje zveze ter nadaljevati politiko zblizanja z vsemi velikimi državami. Dalje je vlada sklenila, podaljšati rok za predložitev dokumentov za revizijo državljanstva Židov do 10. marca. S tem sklepom je vlada potrdila načelo svoje prednice, vendar računajo, da bo revizijo državljanstva izvršila z vsemi pravnimi poročili.

Bukarešta, 11. febr. b. Politični dogodki v Romuniji so se pričeli razvijati izredno naglo. Javnost je šele davi zvedela, za kaj gre in da

resnice pokazal na nauk, ki krščanskemu nauku o družbi osnovno nasprotuje, in na način, kako se je treba boriti proti tej zmoti, namreč proti komunizmu. To so trije največji stebri Pijevega socialnega nauka, ki jih je bilo treba z veliko jasnostjo in z velikim pogumom zasadi v globine naše sodobne duše, da se jih bo varno oklepala v valovanju idej naše dobe, in s katerimi je Pij XI., borec se s smrtjo, zgradil nepremagljiv obrambni zid, za katerim bodo varni vsi, ki se bodo zatekli pod njegovo zaščito. Valovanja bodo gotovo še trajala dalje in še bo sodobni človek izpostavljen nevarnostim, da ga ne zalijejo. Toda krščanska idejna ograda stoji in odslej se bodo valovi socialne zmote ob njej razbijali.

Ko proslavljamo 16. obletnico papeževnega kronanja, se bomo spomnili v prvi vrsti na njegovo ogromno socialno delo in mu bomo izrekli svojo najglobljo zahvalo, da je človeštvu, ko se je v temeljih majalo, dal trdne, nepremagljive oslone v redu pravičnosti in ljubezni, ki ga krščanstvo nudi namesto propadajočega reda krivice in samoljubja.

Nova vlada

Patriarh - predsednik vlade

Bukarešta, 11. februarja. AA. (Reuter). Kriza romunske vlade je bila rešena v zgodnjih jutranjih urah z imenovanjem vlade narodne koncentracije pod predsedstvom patriarha Mirona Cristea in Taresca, ki je postal zunanji minister. Glavni vzrok, ki je povzročil padec prejšnje vlade, je ostra nota sovjetske Rusije zaradi zagoneznega izginotja odpravnik Butenka. Noto proučuje sedaj z največjo pozornostjo tudi nova vlada. Židje se po vsej Romuniji veselo padca protizidovske Gogove vlade, svoje veselje pa kažejo zelo diskretno, da ne bi povzročili odpora železne garde.

Nova romunska vlada je sestavljena takole: predsednik vlade je patriarh Miron, podpredsednik vlade in zunanji minister Tarescu, ministri brez portfelja so prof. Jorga, maršal Avarescu, dr. Angelescu, Vajda Vojvod in Mironescu, vojni minister general Antonescu, minister za industrijo Kalinescu, poljedelski minister Sisesi, finančni minister Cancico, minister za ljudsko zdravje Constantinescu, minister za delo Vojeunescu, prometni minister Cortica Angelescu.

ustavi vsaka politična delavnost romunskih strank, da se sprejme nova romunska ustava, ki bo na sodobni način določila delovanje političnih strank, kajti dosedanja ustava v tem oziru ni več ustrezala, ker so imele politične stranke neomejeno svobodo dela. Revizija ustave se mora izvršiti v kratkem, treba pa je določiti v kakšni smeri in na kakšen način. Volitve, ki bi morale biti prihodnji mesec, so bile odložene zaradi nedoločenega časa. Od davi je zaradi sklepa vlade vsa oblast v rokah romunske armade. Vsi pred kratkim imenovani prefekti so bili odstranjeni s svojih mest in jim je prepovedano vsako delovanje. Vojska je stalno pripravljena v vojašnicah in bo takoj intervenirala, če bi se kje pojavili neredi.

V krogih profesionalnih politikov so povzročili vladni sklepi velik nemir, skoraj paniko. Voditelji političnih strank so imeli ponoči seje izvršnih odborov svojih strank, da zavzamejo stališče do zadnjih dogodkov. Večinoma je bilo sklenjeno počakati na razvoj dogodkov, da se vidi, v kakšni smeri bo šla napovedana revizija glede dela političnih strank. Obsedno stanje je proglaseno nad vso Romunijo. Poyvod se vidijo vojaški oddelki na ulicah, ki zlasti pazijo na člane stranke v vse za domovino, ki je edina vojaško organizirana.

Odmevi po Evropi

V Parizu:

„Pod pritiskom javnega mnenja“

Pariz, 11. febr. b. Odstop vlade g. Goga so francoski časopisi pozdravili z velikim veseljem. »Petit Parisien« trdi, da je Gogova vlada propadla pod pritiskom javnega mnenja, ki je bilo ogorčeno, da tako majhna stranka terorizira državo in skuša vreči vsa načela, ki jih je postavil narod. S tem je vlada prevzela nase veliko odgovornost. Politika Gogine vlade je bila nevarna za dinastijo in državo. Goga je na vsakem koraku naletel na odpor znotraj in zunaj države. Gogina zunanja politika je dovedla do tega, da se je Romunija popolnoma podvrgla vplivu Nemčije in Italije, ki v njej ne vidijo drugega kakor petrolejske izvore in žitne zakladnice. Namesto da bi izvršila koristne reforme, se je vlada vrgla na preganjanje Židov. Rasna politika v Romuniji, kjer so se vedno krizarile razne rase, pa nima nobenega smisla. Točnstveno izginotje ruskega odpravnik poslov je napravilo položaj nevzdržen. Gogina vlada ni bila sposobna pojasniti usode sovjetskega diplomata, dasiravno je Moskva zahtevala precej energično preiskavo. Bilo pa je še polno drugih vzrokov, ki so dovedli do padca Gogine vlade.

V Italiji

Trije vzroki krize:
židje, sovjeti, kapital

Rim, 11. febr. TG. O nenadnem državnem udaru v Romuniji prinašajo italijanski listi sledeče informacije iz Bukarešte:

»Vzrok, da je moral Goga odstopiti, je treba v prvi vrsti iskati v organiziranem odporu židovstva vsega sveta zoper namero Gogove vlade, da žide izloči iz vsega političnega in gospodarskega življenja ter jih spodi tudi iz državne uprave. Židovstvo vsega sveta, ki ima, kakor znano, svoj mednarodni parlament v Zenevi, je pritisnilo na takozvane velike demokracije, zlasti na Angleško, ki je od nekaj odločno židom prijazno usmerjena, da je začela izvajati najhujši pritisk na kralja Karla in zagrozila Romuniji s finančnim in gospodarskim bojkotom, če Goga ne odstopi.«

Drugi vzrok je afera namestnika izginulega sovjetskega poslanika Ostrovskega, Butenka, čigar

zadeva ostaja zakrita z največjo skrivnostjo. Najbolj verjetno je mnenje, da so Sovjeti sami ustvarili to afero, zato da Romunijo v mednarodni javnosti kompromitirajo. Sovjeti so namreč računali s tem, da bo svet zaradi nenadnega izginotja Butenka pripisal krivdo romunski policiji in romunskim razmeram sploh, in so s to namero poslali v Bukarešto prelesto noto, kakršnih v diplomatskem obveščanju ne poznamo. Romunska policija pa, ki je znana kot ena najboljših v Evropi, je brezdvomno ugotovila pravo stanje, da namreč Butenko ni bil umorjen, ampak da je nalašč v najbolj skrivnostnih okoliščinah izginil, zato da bi svet mislil, da ga je spravila s sveta romunska oblast sama. Butenko sploh ni bil Butenko in kakšen diplomat, ampak agent moskovske GPU. Ruska protestna nota je naravnost nezaslišana, ker izrecno dolži romunsko fašistično desnico, da je ona kriva Butenkovega umora, čeprav je danes brez dvoma pojasnjeno, da je Butenko živ in zdrav in se je najbrže vrnil v Rusijo, ako se ne skriva na varnem kje drugje. Na vsak način je ta nota eden izmed dokazov, da so Sovjeti, odkar je Goga na vladi, na vse načine intrigrirali proti Romuniji in so deloma tudi dosegli svoj cilj.

»Akcija Sovjetov je bila seveda v tesni zvezi z akcijo francoske ljudske fronte pa tudi oficelne francoske politike, ki ne more preboleti, da se je Romunija hotela izvil iz svojega tesnega zavezniškega razmerja s Francijo ter se je nameravala nasloniti na os Rim-Berlin. V Romuniji so se predvsem ustrašili gospodarskega položaja, ki je nastal zaradi mednarodne agitacije zoper Gogovo vlado in se je pokazal v naglem padanju vrednot na borzi. Obenem pa sta Anglija in Francija po svojih poslanikih v Bukarešti te dni z vso silo pritiskali na kralja ter mu predložili hude posledice, če se ne bi spremenila nacionalna politika nove vlade, zlasti z ozirom na židovsko manjšino. Zaradi tega se je kralj moral odločiti za to, da se posvetuje z najvidnejšimi in najvplivnejšimi voditelji romunskih strank, kaj bi bilo sprito tega položaja storiti.«

Nadaljevanje na 2. strani

Zemunska vremenska napoved: Postopna razvedritev z zapada z nekoliko hladnejšim vremenom. Ponekod bo nekoliko deževalo ali pa snežilo, zlasti v južni polovici.

Zagrebška vremenska napoved: Zjasnilo se bo. Dunajska vremenska napoved: Jasno in solučno, ponoči mraz, podnevi okoli 5 stopinj nad ničlo.

(Nadaljevanje s 1. strani)

»Veliko neznanko tvori dejstvo, da je uklenjen parlamentarizem najmanj za dve leti in da so s tem soglasni Vajda Vojvod, Avarescu, Mironescu, Angelescu, Tatarescu in Jorga, torej tudi tisti politiki, ki so načeloma za parlamentarni in demokratični režim. Imamo torej namesto režima Goge, kakor so ga imenovali, avtoritaren režim, ki se ne sklada s predstavami, ki jih imajo v politiki zapadne demokracije, ki so največ doprinele k spremembi vlade. Ne ve se, ali je ta vlada zgolj sad zadrege, v katero je zašla Rumunija zaradi gori imenovanih vzrokov, ali predstavlja prehod k demokraciji, ali pa boče ostali na nacionalni liniji, ki ji je sledil tudi Goga, čeprav v neki pretirani obliki. Najbolj verjetno je, da boče odsej vladati državo kralj sam, da bi uredil in konsolidiral romunske notranje razmere, ki jih voditelji strank niso mogli obvladati in spraviti v pravi tir. Na vsak način je nova vlada in način, kako je bila sestavljena, dokaz, da Rumunija že dvajset let živi v neprestani notranji krizi.

Med vzroki najnovejšega državnega udara v Bukarešto navajajo tudi stališče romunskih gospodarskih ljudi in romunskega kapitalizma, ki je tesno zvezan z židovstvom in je izjavil, da bodo Gogove smernice morale privedi do gospodarske katastrofe v državi.

V Berlinu:

Zaradi notranjih in zunanjih težav

Berlin, 11. februarja. AA (Havas) Odhod Gogove vlade in nova vlada patriarha Mirona nista izvali nobenih komentarjev v nemškem tisku. Iz Bukarešte poročajo nemškemu listu samo, da je kriza vlade nastala zaradi notranjih, zunanjih in gospodarskih težav. Ni mogoče postaviti ravnotežja v proračunu zaradi opozicije nekaterih činiteljev. Dopisniki poudarjajo tudi, da je bivši ministriški predsednik Mironescu in sedanjí član vlade znan po svojih prijateljskih zvezah z zapadnimi državami.

V Londonu:

„Nobene žalosti...“

London, 11. febr. b. O padcu Gogine vlade piše »Daily Telegraph«, da ni napravil nobene žalosti v Angliji. Razgovori, ki jih je imel Mironescu v Zenevi z Edenom, niso napravili v Londonu nobenega vtisa.

Dalje piše »Daily Telegraph« danes, da je nekaj dni pred snočnjimi dogodki prišel v dvor angleški poslanik v Romuniji in kralju Karlu izjavil, da bi bil njegov uradni obisk v Londonu neroden, če bi še naprej vodila Romunijo Gogova vlada.

Na Poljskem:

„Zaradi Železne garde“

Varšava, 11. februarja. AA. (DNB) Izpremembe v Romuniji prinašajo tukajšnje časopise kot največjo senzacijo, več listov jih tudi komentira. »Gazeta Polska« in še nekateri drugi listi pravijo, da je Gogova vlada padla pred vsem zaradi napetosti, ki je nastala med železno gardo in nekaterimi drugimi skupinami. Čeprav je železna garda razglasila, da ne bo sodelovala pri volivnem boju, ta okolnost le ni mogla odstraniti postritve notranjopolitičnega položaja. Položaj bi postal pa še posebno hud, če bi železna garda vnovič dosegla pri volitvah velike uspehe. List pravi, da bo nova vlada morda avtoritativnega značaja, da pa ni izključeno, da gre samo za prehodni kabinet. »Kurier Poranny« poudarja, da se romunska zunanja politika ne bo spremenila. Na loga nove vlade bo predvsem stabilizirati notranje politične razmere. Tudi ta list misli, da gre samo za prehodno vlado.

Smuške tekme v Planici

Brat Ciril Praček prvak v alpski kombinaciji

Črni vrh, 11. februarja.

Vsa fantovska družina, ki kolikoli pomeni v smuškem športu se je danes s češkimi Orli zbrala na Črnem vrhu, ki prvim slovanskim smušarskim tekmam ZFO, ki spadajo v okvir mednarodnega mladinskega katoliškega tabora, ki se vrši v dneh od 26. do 29. junija t. l. v Ljubljani. Smušarski dnevi članov ZFO so največji zimskošportni praznik, kar smo jih doslej imeli priliko videti v naši domovini. Tu se niso zbrali samo tekmovalci, ki so se borili v plemeniti borbi za častni naslov prvaka ZFO in slovanskega prvaka, ampak je prišlo z njimi številno drugih bratov in prijateljev naše organizacije. Črni vrh doslej kaj takega še ni doživel. Bil je to pravcati triumf in obenem velik mejnik v telesno-vzgojnem udejstvovanju naše fantovske organizacije. Tekmovalci in drugi njihovi tovariši so šli z velikim navdušenjem na delo, ker je vsakdo hotel nekaj prispevati k uspehu te prve smušarske prireditve. Življenje ki vlada tu v Črnem vrhu v teh dneh se ne da popisati, ampak ga je treba samo doživeti. Sami mladi fantje, cvet naše organizacije je zbran tu gori v teh dneh in človek ne ve, kako bi izrazil njihov idealizem in razpoloženje, da bi pravo zadel. To so res pravi smušarski prazniki, taki smušarski prazniki, kakor si jih zamišlja naša organizacija. Le težko se bodo naši fantje ločili s teh krasnih vrhov Črnega vrha in še lepših smušarskih terenov, katerih zlasti bratje češki Orli ne morejo prehnati. Ob trenutku zaključujemo tekme v alpski kombinaciji in vse se pripravlja na odhod v Planico, v skrajni kotiček naše lepše Gorenjske, kjer imamo največje skakalnice sveta in na katero je Jugoslavija lahko ponosna. Tam se bodo borbe nadaljevale v soboto in nedeljo v telu in skokih. Višek bo vsekako dosežen v nedeljo s skakalnimi tekmami, ko bo prišlo iz vseh krajev poleg naših vrlih tekmovalcev še mnogo gledalcev, ki bodo spremljali njihove uspehe, katere so mogli doseči le s trdim in dolgotrajnim delom.

Zadnje priprave

Snoči se je vršila seja sodniškega zbora, kjer so se zbirali posamezni tekmovalci drugega razreda in pri kateri se je določil točen program za naslednji dan. Z obrazov sodnikov je odevsela največja resnost in vsi sodniki so globoko razumeli pomen in važnost prvih slovanskih smušarskih tekmam ZFO. Sodniški zbor je bil soglasen v vseh točkah in kakor je on določil program, tako se je naslednji dan tudi izvršilo. Kako vestno so vršili posamezni sodniki svojo odgovorno in težko nalogo, najbolj dokazuje dejstvo, da ni bilo niti najmanjše pritožbe. Največja točnost in nepristranost je vladala od prvega starta pri smuku, do zaključnega cilja pri slalomu.

Slovesna otvoritev

Točno ob 9 dopoldne so se zbrali pred kočo ASK Gorenja vsi tekmovalci s sodniškim zborom in vodstvom na čelu. Načelnik ZFO br. Kermavner je pozdravil vse tekmovalce in druge sodelujoče v imenu ZFO in je oficijelno otvoril prve slovanske smušarske tekme ZFO! Poudaril je zlasti sodelovanje bratov čeških Orlov, ki so s svojo udeležbo naše prve tekme močno dvignili. Zahvalil se je vsem bratom tekmovalcem za njihovo poštvalnost ter jim želel obilo uspehov. Za njim je pozdravil v toplih besedah vse naše tekmovalce br. Nowotny, vodja češkoslovaške Orlovske vrste. Za njim je brat Smolej obrazložil vsem tekmovalcem progo za smuk. Tov. Ravnik Stanko pa jih je pozdravil v imenu Gorenjske zimsko-sportne podzveze.

Odhod na progo — pričetek tekem.

Takoj po oficijelni otvoritvi so odšli sodniki in njihovi pomočniki na svoja mesta in z njimi vred dolga vrsta tekmovalcev proti Španovem vrhu,

kjer je bil štart za smuk. Veselo je bilo gledati vrsto fantov, ki se je vila kakor kača proti štartu, med potjo so pa vriskali in prepevali, da je vladalo pravo planinsko razpoloženje. Od 38 prijavljenih jih je prišlo k tekmam 36, kar je najboljši dokaz, kako razumevajo naši fantje disciplino in red v organizaciji.

Kakšna je bila proga za smuk.

Proga za smuk je bila za naše prve tekme nekoliko pretežka. Vendar imamo mi v naših vrstah danes toliko odličnih olimpijskih tekmovalcev, da se je moralo vodstvo odločiti za tako progo. In ravno zaradi tega je sodniški zbor porazdelil vse tekmovalce v dva razreda, kakor sem že včeraj poročal. V prvi razred je prišlo 10 naših mojstrov in dva Čeha, v drugi pa vsi ostali. Proga za smuk, ki se je pričela na Španovem vrhu je bila dolga 2600 m ter je imela 400 m višinske razlike. Najprej je šla v strmim smuku navzdol, nato položneje v gozd, na koncu katerega je prišla kočijava in izredno strma S-vijuga, nato pa v strmim in valovitem smuku navzgor, potem na levo ob pobočju, preko raznih presek in valovitih ter nevarnih mest do cilja. Z ozirom na včerajšnje poledice in neznogo, ki smo jo že včeraj omenili, se je sodniški zbor odločil, da dve najnevarnejši mesti opremi z zastavicami oz. vrati, katere so morali vsi tekmovalci preštrati, da se je s tem vsaj delno zmanjšala brzina. Poleg tega pa je ponoči še zapadlo kakih 5 cm novega snega, tako da proga ni bila več tako nevarna, kakor prejšnje dni, ko so trenirali na njej.

Točen pričetek — brez najmanjše neznoge

Točno ob 10 uri, kakor je bilo določeno, je dal štarter znamenje in prvi tekmovalci brat Praček je odzdrbel proti dolini. Krasno je vozil kakor tudi polno njegovih jeseniških in drugih bratov, ki so bili sploh elita vse alpske kombinacije. In tako je šlo naprej, v prvem in drugem razredu, dokler ni prišel na vrsto zadnji tekmovalci s številko 36. Na cilj jih je prišlo 35, eden pa je moral na progi odstopiti, ker si je zlomil smuč.

Uspehi v smuku:

Pri smuku je zasedel prvo mesto br. Žvan Alojzij z Jesenice, ki je dosegel nekaj sekund boljše čas kakor Praček, za katerega je vse mislilo, da bo prvak v tej disciplini. Žvan je pač prav dober tekmovalci, ki pa tudi mnogo riskira. In na račun svoje velike drznosti si je danes osvojil tudi prvo mesto. Žnidar, ki je bil tudi najresnejši kandidat za prvo mesto, je imel danes veliko smolo. Padel je, izgubil smučko in s tem tudi mnogo dragocenih sekund, da skoraj lahko rečemo celo minuto. V naslednjem prišamo rezultate smuške tekme:

1. Žvan Alojzij, Jesenice, 2:05.1; 2. Praček Ciril, Jesenice, 2:08.0; 3. Finžgar Rudi, Kropa, 2:15.0; 4. Žvan Davorin, Jesenice, 2:24.1; 5. Smi-

Franco bo nadaljeval ofenzivo?

Saragosa, 10. febr. (United Press.) Pri dosedanjih bojih severno od Teruela se je izkazalo tesno sodelovanje med letali in konjenico. Najprej so letala obstreljevala nasprotnika s strojnimi, na kar je protirala konjenica in držala ozemlje toliko časa, da je dospela pehota.

Po velikih uspehih, ki so jih bele čete dosedle na Palomeri, domnevajo, da bo Franco nadaljeval ofenzivo in sicer proti mestu Aliaga, ki je zelo važno cestno križišče in proti Montabanu, ki je, kakor znano, središče važnega premogokopnega revirja.

Perales, 11. febr. Na Siera Palomera nacionalistične čete še vedno nadaljujejo s čiščenjem zasedenega ozemlja. Pri tem so ujele več kot 1000 rdečih milicnikov in pokopale nad 1500 padlih rdečih vojakov.

London, 11. febr. AA. (DNB.) General Franco je izjavil Reuterjevemu dopisniku: Morsko roparstvo res obstoji v Sredozem-

Bivši avstrijski podkancler Winkler v Berlinu zaprt

Berlin, 11. febr. Bivši avstrijski podkancler Winkler, ki je bil svoj čas v vladi Dollfussa, je bil od tajne policije aretiran. Kakor javljajo, se je Winkler pregrešil zoper devizne predpise. Winkler je zadnja tri leta živel v Berlinu kot dopisnik številnih inozemskih listov, imel pa je tudi dobre zveze z nemškimi političnimi krogi. Inž. Franc Winkler je bil svoj čas voditelj avstrijskega Landbunda. Nekaj časa (1930-1931) je bil notranji minister. Pod Dollfussom je bil podkancler, septembra 1933 pa je zapustil kabinet. Od tedaj se je pričel kot Velenec bližati narodnemu socializmu. Tudi se mu je očitilo, da dobiva denar iz Nemčije. Po rodu je Winkler iz češkoslovaške, zato mu je februarja l. 1936 Schuschniggova vlada odvzela avstrijsko državljanstvo.

Volitve v severni Irski

Belfast, 11. februarja. AA. Reuter.) Dosedanji izid splošnih volitev dokazuje, da je severna Irsko odločila predlog za združanje z ostalo Irsko. Po strankah je izid volitev naslednji:

Vladna stranka 35 mandatov, neodvisna 2, unionista 2, delavska stranka 1 in nacionalisti 8. Nacionalisti so za stranko de Valere. Štirje mandati so določeni za univerze.

Predsednik severno-irske vlade Craigavon je izjavil, da so volitve pokazale, da boče severna

sednik centralnega odbora Davidovičeve demokratske stranke v Zagrebu je dr. Pavelič brez kakršnihkoli rezerv pozdravil akt kralja Aleksandra o razpustu parlamenta ter je aktivno sodeloval pri izvajanju šestojanuarskega režima. V novo ustanovljenem senatu kraljevine Jugoslavije je bil izvoljen za prvega predsednika senata. Odlikovan je bil z redom sv. Save prve stopnje, jugoslovanske krone prve stopnje in s češkoslovaškim odlikovanjem Belega orla.

Bergrad, 11. febr. m. Pogreb bivšega predsednika senata dr. Ante Paveliča bo na državne stroške. Vlado bo na pogrebu zastopal dr. Milan Vrbanič, senat pa dr. Velimir Mažuranič.

tek Janez, Lj. Sv. Jakob, 2:25.1; 6. Bertonec J. Jože, Jesenice, 2:32.2; 7. Masterl Marjan, Skof. Loka, 2:45.5; 8. Miceli Leon, Jesenice, 2:46.1; 9. Dolenc Karel, Lj. Sv. Jakob, 2:51.0; 10. Polajnar Cvetko, Hrušica, 3:00.0; 11. Žnidar Emil, Jesenice, 3:00.5; 12. Langus Dani, Jesenice, 3:03.1.

Slalom-tekme

V slalom tekmah je pripustil sodniški zbor vse tekmovalce smuka, ki so prišli na cilj. Vendar je izredno težka proga, ki je bila dolga 800 m in z višinsko razliko 180 m ter je imela 40 vrat, marsikateremu tekmovalcu prekrizala račune. Nekaj jih je bilo disvalificiranih, nekaj jih ni pasiralo vseh vrat, tako da se je število pri drugem teku skrčilo. Tudi br. Čehi so na progi odstopili. Tega jim sicer ne smemo zameriti, kajti oni so pred vsem tekmovalci za klasično kombinacijo in je njihova prva briga le tek in skoki. Vzroke za to moramo iskati v terenskih prilikah, kajti takih terenov kakor so tu za alpsko kombinacijo na Črnem vrhu še niso videli, kaj šele da bi trenirali alpski tekmovalci na njih. Zato je bilo z njihovega stališča tudi najbolje, da so koncentrirali vse svoje sile v klasično kombinacijo, ki se prične v soboto in zaključí v nedeljo v Planici. V slalom tekmah so seveda zopet prednjačili naši mojstri Praček, Žvan, Žnidar in še nekateri drugi, ki so tako krasno vozili, kakor bi jim bile smuške priručnice na noge. Pri tem sta prednjačila posebno naša olimpijska Praček in Žnidar. Vendar se je videlo da tudi ostala jeseniška garda in še nekateri drugi izven Jesenice postaja zelo nevarna našima vrhunskima smučarjema. Tekmovanje je oviralo nekoliko vreme, kajti pihal je ves čas močan planinski veter, ki je v visokih vrtnicah dvigal pršič proti nebu. Toda kljub temu se je zbralo pri slalom tekmah kakor pri dopoldanskimi smuški tekmah neobičajno veliko število gledalcev, ki so z velikim zanimanjem sledili potek borb in bodrili posamezne tekmovalce. Naši vrli fantje so se ves čas tekme odlično držali in kar težko nam bo, ko se bomo morali ločiti od njih s krasnih planin, katere pokriva bela odeja. Želimo jim samo veliko uspehov in da stremijo vedno k višjemu cilju, ker naša organizacija ne more in ne sme mirovati. Rezultati slalom tekme so pa naslednji:

Slalom: 1. Praček, Jesenice, oba teka 2:10.1; 2. Žvan Alojzij, Jesenice, 2:21.8; 3. Žvan Davorin, Jesenice, 2:30.5; 4. Žnidar E., Jesenice, 2:38.2; 5. Bertonec J., Jesenice, 2:56.4; 6. Masterl (Skofja Loka) 3:00.2; 7. Polajnar, Hrušica, 3:08.0; 8. Miceli L., Jesenice, 3:05.2.

V skupni alpski kombinaciji pa so uspehi taki:

Alpska kombinacija: 1. Praček, Jesenice, 172.2 točk; 2. Žvan Alojzij, Jesenice, 173.2 točk; 3. Žvan Davorin, Jesenice, 195.1 točk; 4. Bertonec J., Jesenice, 212.2 točk; 5. Smitek, Ljubljana, 213.1 točk; 6. Masterl, Skofja Loka, 226.75 točk; 7. Miceli, Jesenice, 229.10 točk; 8. Žnidar E., Jesenice, 234.32 točk; 9. Dolenc K., Ljubljana, 238.50 točk; 10. Polajnar, Hrušica, 242.20 točk.

Hvaležni smo Vam, dragi bratje, in čestitamo Vam k uspehom ter le tako naprej, do končne zmage.

I. Ker

Proračun pred skupščino

Belgrad, 11. febr. m. Današnja skupščinska seja se je pričela ob pol 10 dopoldne. Navzoči so bili skoraj vsi ministri s predsednikom dr. Stojadinovićem na čelu. Danes se je pričela proračunska razprava. Milivoj Izaković je vložil zakonski osnutek o zaščiti kmečkega premoženja. Za zakonski osnutek je zahteval nujnost. Pravosodni minister Milan Simonović je dejal, da se Izaković ni prvi lotil tega vprašanja, ker so ga premlevale že prejšnje vlade. Nujnosti pa pravosodni minister ni sprejel in je izjavil, da bo že te dni imenovana posebna komisija strokovnjakov, ki bodo v pravosodnem ministertvu izdelali zakonski osnutek o zaščiti kmečkih posestev. Zahtevane nujnosti tudi večina skupščine ni sprejela.

Prečitanih je bilo tudi več intereselacij, na kar je trgovski minister izjavil, da je to zavarovanje uradnikov PAB tako, kakor je uradništvo PAB-a samo želelo. Nato so prešli na prenos proračuna v načelu. Prvi je dobil besedo JRZ poslanec dr. Otton Gavrilović, ki je v daljšem komunikativnem govoru razčlenjeval predložene dokumente v proračunu ter se bavil predvsem z gospodarsko in finančno politiko sedanjega vlada. Glasoval bo za. Za njim je govoril glavni govornik JNS Velja Popović. Med njegovim govorom so se poslanci tako večine kakor manjšine med seboj razgovarjali in odhajali iz dvorane. Govornik je napadel vlado in dolžil predsednika vlade in notranjega ministra, češ, da sta odgovorna za vse, kar še ni urejeno v državi. Glasoval bo proti.

Popović smatra Hrvate za nezanesljiv element v državi. V zvezi s tem je napadel vse Mačkove organizacije. Nastopil je tudi kot zagovornik demokracije in se zavzemal za zakonito politiko. Med njegovimi izjavami so se slišali klici: »Ti nisi upravičen govoriti o tem, ker si za časa avtorskega ministrovanja narodu kri pil!« V skupščini je zavladala veselost, ko se je zavzemal za »borbo proti korupciji«. Zagovarjal je tudi dobre odnose med verami in državo in je v tej zvezi omenil konkordant z gonjo, ki so jo opozicijske stranke uprizorile proti njemu in pri kateri se je med ostalimi jns-ariji udeleževal tudi sam. Govor Popovića na skupščino ni napravil posebnega vtisa in ga je na koncu poslušalo le še nekaj poslaniških tovarišev.

Kot veliko nasprotje izjavljanjem Velje Popovića, ki je obiskno govoril tudi o narodnem in državnem edinstvu, o enotnem jugoslovanskem narodu in treh plemenih, je bil govor poslanca inž. Zupaničevića, ki se je v daljšem govoru zavzemal za enakopravnost slovanskega jezika in naroda. Poudaril je velike kulturne dobrine, ki so jih Slovenci prinesli v državo s prepričanjem, da jih bodo v svobodni državi, ki so si jo sami izbrali, mogli še svobodneje razvijati. Zagovarja tudi zares pravi sporazum med Srbi in Hrvati.

Glasoval bo proti. — Ko je Zupaničič začel govoriti o enakopravnosti slovanskega jezika in naroda, so slovanski poslanci JNS ostenativno zapustili dvorano, tako da so v njej ostali samo slovanski poslanci JRZ in delovnega kluba.

Nato je bila dopoldanska seja prekinjena in se je nadaljevala popoldne ob pol 3. Prvi je govoril dr. Riko Fux v imenu delovnega kluba. Glasoval bo proti. Za njim so še govorili proti Pavao Matica, Mita Dimitrijević in Voja Lazić. Po govoru Voje Lazića je bila nocojšnja seja zaključena. Prihodnja seja bo jutri zjutraj ob 8. Kot prva točka bo na dnevnem redu poročilo verifikacijskega odbora o verifikaciji novih poslancev, kot druga točka pa bo proračunska razprava.

Dr. Ante Pavelič umrl

Zagreb, 11. febr. b. Dr. Ante Pavelič, senator in bivši predsednik senata, se je rodil dne 19. maja 1869 v Gospiću. Promoviral je bil na dunajski univerzi leta 1896 za doktorja medicine. Specializiral se je v zobni stroki in ima od leta 1897 prakso v Zagrebu. L. 1906 je bil prvi izvoljen za narodnega poslanca v hrvatskem zboru kot član Starčevićeve stranke Prava. Ko je po smrti ustanovitelja prišel na čelo stranke znani dr. Jozua Frank, je ustanovil novo stranko, ki ji je dal ime Starčevićeva stranka prava. Frankova stranka je vedno bolj zašla pod vpliv Dunaja in se udeleževala preganjanju Srbov. Starčevićeva stranka pa se je vedno bolj približevala novi značajnejši politični formaciji, hrvatsko-srbski koaliciji. Najhuje preganjanje proti Srbov je bilo leta 1908. Tedaj je Pavelič, ki je bil ugleden član te stranke, odločno nastopil v obrambo Srbov in manifestiral svoj razvoj v smeri jugoslovanske ideologije. Od leta 1908 pa do leta 1918 je dr. Pavelič posebno aktivno deloval na ustvaritvi hrvatsko-srbske sloge, leta 1918 pa je dal pobudo za ustanovitev narodnega sveta v Zagrebu, ki je proglasil odcepitev od Avstrije in priključitev s Srbijo. V narodnem svetu je bil dr. Ante Pavelič prvi podpredsednik. Kot tak je vodil delegacijo narodnega sveta v Belgrad, decembra 1918 pa je prebral in izročil adresno narodnega sveta o zedinjenju vseh jugoslovanskih dežel v enotno državo tedanjemu regentu Srbije in poznejšemu jugoslovanskemu kralju Aleksandru I. Pozneje je sodeloval v delu začasne narodne predstavništva v Belgradu. Pozneje se je za nekaj časa umaknil iz politike. Po razkolu v demokratski stranki pa je pristopil k skupini Ljube Davidovića, kjer ga je doletel razpust strank 6. januarja 1929. Kot pred-

Irski ostali združena z angleško kraljevino in da se ne mara pridružiti južni Irski. Volitve so pokazale, da je to vprašanje definitivno zaključeno.

V zvezi z izidom volitev v severni Irski je Devalera izjavil, da se je predsednik severne irske vlade lord Craigavon v svoji izjavi zmotil. Dokler bo živel irski narod bo pri urejanju odnosov med Irsko in Veliko Britanijo prva točka na dnevnem redu zedinjenje cele Irske.

Ovsejenko obsojen na smrt

Varšava, 11. februarja. List »ABC« javlja iz Moskve, da je bil na smrt obsojen Ovsejenko, ki je bil nazadnje zastopnik sovjetov v Barceloni in svoj čas poslanik v Varšavi. Pred štirimi meseci so agenti GPU Ovsejenko iz Barcelone odvedli v Moskvo.

Japonci so zasedli eno petino Kitajske

Hankau, 11. febr. AA. (Havas.) Po vesteh kitajske agencije Central News so Japonci do sedaj zavzeli eno petino kitajskega ozemlja. Nad 60 milijonov Kitajcev je zaradi tega moralo zapustiti svoje domove.

Vojni minister Sugijama je v spodnji zbornici izjavil, da imajo sovjeti v vzhodni Aziji nad 1500 bojnih letal. Večina teh letal je nameščena v obalnih provincah.

Osebnosti

Belgrad, 11. februarja. m. Za tajnika kasacijskega sodišča pri etolu sedmorice oddelek B v Zagrebu je postavljen v 6. skupino dr. Ludvik Gruđen, sodnik okr. sodišča v Novem mestu; za sodnika okr. sodišča v Novem mestu je postavljen v 7. skupino Dušan Jaklić pristav 8. skupine na okrožnem sodišču v Ljubljani; za sodnika okrajnega sodišča 7. skupine v Brezicah je postavljen A. Tominc, pristav 8. skup. okrajnega sodišča v Marenbergu. Upokojen je Josip Dostal pri škofiškem ordinariatu v Ljubljani.

★

Belgrad, 11. febr. AA. Jugoslovanska ženska zveza, ki je kot nacionalna sekcija Male zveze žensk priredila v Belgradu razstavo umetnič Male zveze, se je pred kratkim končala in so jo prenesli v Zagreb kot drugo mesto njenega krožnega potovanja.

Tretji dan na Črnem vrhu

Velike priprave za alpsko kombinacijo in za zaključne tekme v Planici

Črni vrh, 10. februarja.

Danes, zadnji dan pred velikim praznikom prvih slovenskih smučarskih tekem ZFO se je že zbrala vsa elita na Črnem vrhu, elita, ki nastopi pri jutrišnjih tekmah v smuku in slalomu. Ze vse dni so pridno trenirali naši fantje in češki Orli, danes pa je bil na progi za smuk kar pravi naval, kajti pritiskali so se oni, ki prej niso mogli dobiti dopusta. Poleg tega pa so tekmovalci vedeli, da bo v zgodnjih popoldanskih urah proga za vsak trening zaprta in zato so skušali čim bolj izrabiti čas, ki jim je bil na razpolago.

Pri treningu se je jasno videlo, da je alpska kombinacija domena Gorenjcev in to pred vsem naših fantov z Jesenic. Dobre moči so poslali tudi odseki iz Kroke, Skofje Loke in Ljubljane. Vendar tvorijo Gorenjci razred zase, razred, kateremu ne more v tej športni panogi zamenjati nihče bližje. Ker se je prijavilo za smuk in slalom izredno veliko število tekmovalcev, nikakor ni kazalo, da bi pustili štartati vse v eni skupini; zato se je odločil sodnijski zbor, da porazdeli vse prijavljence v dva razreda. V prvi razred se je razvrstilo deset naših mojstrov in dva Čeha. Za te je odločil žreb naslednji vrtni red: 1. Praček, Jesenice; 2. Masterle, Skofja Loka; 3. Smitek, Ljubljana; 4. Znidar, Jesenice; 5. Hafner, Skofja Loka; 6. Dolenc, Ljubljana; 7. Finžgar, Kropa; 10. Žvan Alojzij, Jesenice; 11. Hanuš, Českosl. Orel, in 12. Čiverny, Českosl. Orel. Vsi ostali pa pridejo v drugi razred. Jasno je, da vlada največje zanimanje za tekmovalce v prvem razredu, v katerem nahajamo sama imena, ki so v naši državi in v inozemstvu dosegla v alpski kombinaciji lepe uspehe. Borba bo izredno napeta in se ne da povsem z gotovostjo trditi, kako se bo končala, ker se lahko nemu ali drugemu favoritu na progi kaj pripeti. V normalnih razmerah bodo brez dvoma prišli na prva mesta Praček, Znidar, Žvan A., ni pa izključeno, da se med nje prične še kak drug tekmovalce, kajti vsi vozijo z brezobzirno hitrostjo in neomejenim pogumom. Škoda je le, da se vrši tako zanimiva tekma kakor sta vprav smuk in slalom na tak dan, ko si jo večje število občinstva težko ogleda. Toda drugače ne gre, kajti sicer bi se moralo tekmovalce zavleči na teden dni.

Brez nezdod ni šlo pri treningu

Šport je že sam na sebi več ali manj nevarna stvar, in če se mlad fant zavzame zanj, potem postane še nevarnejši, kadar hoče ta fant tekmovalci. V tekmah se namreč merijo sposobnosti posameznih športnikov in zato je jasno, da se hočejo naši fantje za te tekme najbolje pripraviti in so zadnje dni forsirali trening, da bi dosegli čim boljše uspeh pri tekmovalcu. Ze takoj prve dni je bilo več padcev, ki pa so bili brez posledic. Tudi zadnji dan, ko so vsi skušali doseči čim boljše čas, ni šlo brez teh padcev. Tudi največji favoriti so se morali nekajkrat dotakniti prav pošteno trde snežne odeje. Vsi so odnesli zdravo kožo, izvzemši nekaj manjših prask, samo eden je tako nesrečno padel, da si je zlomil nogo. Pri tem bi omenili dobro organizirano zdravniško in sanitetno službo. Ponesrečen tekmovalce si je namreč ob 12 uri poškodoval nogo, zdravnik je bil takoj na licu mesta in mu tudi takoj nudil prvo pomoč; hitri transport organizatorjev in njihovih tovarišev je prepeljal ranjenega tovariša na Jesenice, tako da je bil popoldne ob 4 uri že sprejet v ljubljansko bolnišnico.

V tem pogledu je za zdravstveno stran tekmovalcev kar najbolje pripravljeno in vodstvo skrbi za to, da se nikomur ne bi kaj zgodilo. Nesreča, ki seveda nikoli ne počiva, pa je obiskala tudi to prireditelje, kar pa pri smučanju, kjer je največ nezdod med vsemi športnimi panogami, ni prav nič čudnega. Ta nezdoda našim fantom ni vzela niti najmanj poguma, ampak so takoj na to, kakor hitro so svojega tovariša spravili na varno, odšli na trening in se z isto vneto pripravljali na velike borbe, ki se prično jutri.

Še nekaj o čeških tekmovalcih

Kakor smo že včeraj omenili, češki Orli niso na naši višini v alpski kombinaciji. Zato so postavili v to borbo samo dva tekmovalca, celotno vreteno pa štedijo za tek in skoke, tekmovalce, ki se vrši v soboto in nedeljo v Planici. Mojstri so namreč v tehkih, ker imajo doma pred vsem priložnost za trening v tej disciplini. Brez dvoma bodo igrali v Planici izredno važno vlogo in zato tam pričakujemo še prav posebno borbo. Tudi pri njih-

hovi vrsti sta dva tekmovalca lažje zbolela, vendar je njihovo stanje danes že tako, da upajo Čehi na najboljši uspeh. Mi jim to iz vsega srca privoščimo in želimo, da nastopijo v popolni postavi v veliki borbi, ki se bo pričela v soboto in zaključila v nedeljo v Planici.

Ves aparat na delu

Danes se je zbral na Črnem vrhu že ves sodnijski zbor, ki bo sodil alpsko kombinacijo in tudi pisarna deluje s podvojeno silo, deloma pri Sv. Križu, deloma na Črnem vrhu. V poznih popoldanskih urah je vse pomožno osebje, kateremu

Pozdrav češkoslovaških Orlov bratom Jugoslovanom

Ob I. slovanskih smučarskih tekmah, pod vodstvom Zveze fantovskih odsekov

Bratje Jugoslovani! Pozdravljamo Vas v imenu 160.000 Orlov iz Slovanskih krajev med Šumavo, Krkonoši in Tatrami. Veselimo se Vaše obnovitve, radujemo se Vašega samostojnega življenja; srečni smo, da smo zopet našli svoje brate. Izredno se veselimo, da bomo mogli zopet skupaj delati z Vami za pravno zboljšanje slovanskih narodov, da bomo mogli skupaj vzgajati hrabre in domovini zveste sinove, ki bodo v smislu Kristusovega nauka najboljše jamstvo za mir in dobrobit Slovanstva. Spomin na iskreno naše bratstvo doslej ni ugasnil v srh Českoslovaških Orlov. Se vedno imamo v živem spominu slovesne trenutke, ki smo jih doživeli na Velehradu, v Ljubljani, Brnu, Mariboru in Pragi.

Izredno nas je razveselil Vaš bratski sprejem na Jesenicah ob priliki našega prihoda na Vaše

so pomagali tudi tekmovalci, odšlo na progi za slalom in smuk, da izvede še zadnje priprave. Takih fantov, ki bi šli s takim veseljem na delo in ki bi tako radi pomagali vodstvu pri njegovem težkem in odgovornem delu, doslej pri športnih tekmah še nisem videl. Kajti upoštevati moramo, da so to sami fantje, ki morajo težko delati v tovarnah in na polju ter si morajo težko služiti kruh. Svoj prosti čas in še svoj denar žrtvujejo za šport, da se morejo udeleževati pri naši organizaciji. Nekaj drugega je tam, kjer je vprežen ves državni aparat kakor smo to videli na primer v Nemčiji pri zadnjih olimpijskih igrah. In vendar pri nas to pot vse funkcionira samo s prostovoljnimi delom idealnih fantov.

Film o smučskih tekmah

Danes popoldne so začeli filmski operaterji s prvimi pripravami. Vse smučske tekme, kakor tudi mednarodne tekme v Ljubljani konec junija bodo namreč filmane, da bomo tako dobili lep spomin o prvih prireditvah ZFO. I. K.—er.

Tudi s čevlji Vam bomo postregli!

Gornja slika predstavlja nekaj vzorcev damskih in moških čevljev trdke »Peko«, ki si jih vsakdo lahko ogleda v trgovini trdke na Tyrševi cesti 11 v Ljubljani.

Zrebo 24 t. m. razdelil med naročnike »Slovenca« 16 parov različnih čevljev. Vsak si bo čevlje izbral po svojem okusu in po svoji meri. Čevlji so samo prvostne kvalitete. Eno 76 bogatih nagrad lahko dobite, ako ste že naročnik na dnevnega »Slovenca« najmanj tri mesece in če plačate naročnino tudi za mesec februar.

na dalje, če se nanovo naročite na dnevnega »Slovenca« najmanj za tri mesece in plačate vsaj do 19. februarja t. l. trimesečno naročnino.

Ostale nagrade so še: nevestina bala, moška obleka z izvrstno uro, 5 modernih radijskih aparatov, 5 modernih Lesce-plugov, 2 pisalna stroja, komplet kuhinjski pribor, 5 brzoparnikov tipa »Gama«, 2 fotoaparata, 2 sobni uri, 2 žepni uri, 34 drugih lepih nagrad, med katerimi je posebno lepa najmodernejša klavirska harmonika trdke Meinel-Herold.

Ne odlašajte, ampak še danes naročite dnevnega »Slovenca«.

LASTNIŠTVO »SLOVENCA«.

Roland Dorgelès:

Kaj sem doživel v Rusiji?

(Nadaljevanje.)

Najprej jih pelje v hlev. Po tleh je nastlana sveža slama, da bi lahko brez skrbi legel nanjo. Nato v otroške spalnice, ki so tako urejene, da bolje skoraj biti ne morejo, vsa posteljnina je lepo bela. Zenske, ki vse vidijo, pa so pred vrati že opazile tropo igrajočih se otrok, ki so bili neverjetno umazani in blatni.

»Kako pa to, da so postelje, kjer spe tako umazani otroci, tako čiste? To se pravi, da ste zametali posteljnino?«

Vraga, ko bomo mi odšli, jo bodo pa spet vrgli v omare. Mladi komсомолец pa je napetega čela naprej proslavljal proletarsko higieno pred zastopniki buržujskih držav. Neka radovednica je stopila iz kuhinje in se namrdnila. Dvignila je bila ponev z lonca, kjer je vrela neka jed, in že sam vonj se ji je gabil.

»To je boršč!« je takoj pojasnil predsednik. »Rusi ga imajo zelo radi.«

»Tudi jaz imam rada boršč,« je vzkliknila gospa, ko ji je tolmač razložil. »Tudi skuhati ga znam, samo drugače kot tu...«

Zakaj-le organizatorji ne pazijo na take podrobnosti? Če že lažje vseprej, bi morali ob takih prilikah peči piščance in določiti nekaj lepih kolhožank, ki bi molze krave in peko. Propaganda že zahteva nekaj več stroškov.

Edina res privlačna stvar je soba za kako steno vdovo: udobna je in okusno opremljena (v njej nihče ne prebiva) s kmečkimi opravci, belimi zavesami in rožami v loncih. V kotu vidiš celo ikono. Sveta podoba z že obledelim zlatom se komaj še blešči za starinsko svetilko.

Seveda, izletniki so vsi presenečeni: »Kako, ali ni vera prepovedana?« Prav tega je vodstvo čakalo! Še preden utegne kolhoški vodja odpreti usta, mali tolmači že intonirajo kuplet o Stalinovi verski strpnosti, ki starcem — ti edini so namreč še tako bedasti, da verujejo v Boga — dovoljuje, da drdajo svoje očene pred maliki.

Isti prizor se ponavlja ob vsakem obisku, v vsakem kolhozu. Soba za vdovo je prav tako važna kakor gasilna brigada.

V ostalih sobah (zanimivega ni nič več, ne svetilke ne zavese) visi na steni namesto ikone Leninova ali Stalinova slika. Lobanja in brki. S tem hoče vodstvo pokazati, kako so kolhožani navezani na obadva ustanovitelja SSSR.

»Prvi nam je dal zemljo, drugi nam je dal možnost, da jo obdelujemo,« pripoveduje predsednik.

Ko pelje romarje proti glavni baraki, kjer je nameščena pisarna, jim pripoveduje o prednostih kolhoške organizacije, ki je prejšnjo sezono omogočila, da so na vsako gospodinjstvo za vsak delovni dan izplačali pet in dvajset kilogramov krompirja. Če računamo kilogram po trideset kopejk, kakor je uradna cena za nakup, zneso to za enoletno delo tisoč osemsto rubljev. Poleg tega dobe več kot tisoč kilogramov razne zelenjave, eno ali dve vreči žita in pet sto kilogramov sena.

Videl sem debelo damo z naočniki, ki je mor-da računala, koliko bi štalo tisoč kilogramov prvega sadja pri branjevcu v Passiju.

»Nimajo se nad čim pritoževati,« je dejala možu, ki je imel glavo, da bi bil očividno najbolj zadovoljen s senom.

Drugi so se kratkočasil s tem, da so si dajali prevajati stenski časopis komune, ki je bil nalepljen ob vhodu v kolhoz in je bil kakor oni po tovarnah poln krajevskih novic, strokovnih navodil in pozivov na »sobranjec«. Bilo pa je tudi mnogo ovadbo, tako da so se potniki zmrdovali.

»Tega pa jaz ne bi mogla prenašati,« je rekla dama, ki je bila navdušena za boršč.

»Oh, zakaj pa ne? Vse je stvar navade,« je odvrnila debela z naočniki.

(Gospod! aem molil sam pri sebi in gledal v ikono, ne da, da bi ta težka neroda kdaj okusila Sovjete in brala svoje ime na takem sramotnem stebru, kjer bi jo kak pariški komсомолец tožaril, da v vsako reč vtakne svoje podvojene oči. Škoda je le, da to pravosodje potegne v svoje vrtnice tudi nedolžne!)

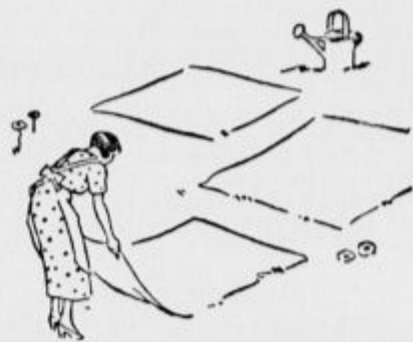
Nekaj posebnega pa je, da ves čas obiska nismo našli niti na enega kmeta, razen hlevarja. Vse je pričakovalo, da jih bodo poklicali s polja žele potem, ko bo karavana obiskovalcev odšla. Fotografirali so bili obupani, ko je tik pred našim odhodom eden nenadoma vstal pred nami. Sijajno, kakor za vzorec. Z odpeto srjaco, kakor to mora biti, zagorel, živahni očmi, s tihim nasmehom pod svetlimi brki, skratka — pravi sovjetski mužik. Približal se je naši skupini, da bi vprašal tolmače, če smo zadovoljni. Radovedneži so ga takoj obetopili. Star Anglež, ki ga je presenetila ikona v sobi za vdove, ga je takoj vprašal, ali smejo kolhožani obiskovati službo božjo.

»Ne, mu je odgovoril mož. »V bližini sicer je neka cerkev, ali popa ni več. Pa čemu tudi? Lenin nam je pokazal druga obzorja...«

Začel nam je govoriti o marksistični veri, o ideji Boga v ruski literaturi, o velikem učenjaku Pavlovu, ki je na smrtni postelji (kar pa niti res ni) odklonil tolažila za pot v večnost. Četrte ure nas je obispal s citati, da so gospe kar strmele. Tolmači so ga komaj dohajali.

Tudi meni se je zdel silno zanimiv ta kmečki filozof, ki je znal Angležu citirati Stuarta Milla,

Tvoje perilo potrebuje blago

SCHICHTOVO

TERPENTINOVO MILO

...in za namakanje žensko hvalo

Kako bomo šli v Planico

Vlak v Planico. K zaključku I. slov. smučarskih tekem v Planici, ki jih je priredila Zveza fantovskih odsekov v Ljubljani, se peljemo v nedeljo, dne 13. t. m. z rednim, močno ojačenim turističkim vlakom, ki odhaja iz Ljubljane točno ob 6 zjutraj.

Da bo mogoče vstopiti v ta vlak vsem udeležencem, ki so se prijavili k tem tekmam v Planico, se bo vlak ta dan izjemoma ustavil do postaje Rateče-Planica in nazaj prav na vsaki postaji.

Za naše prijavljence bodo rezervirani vagoni v drugi polovici ojačenega vlaka. Zaradi tega nujno prosimo vse udeležence, ki so se prijavili, da vstopate v zadnje wagone vlaka in se točno ravnavate po navodilih rediteljev.

Povratek. Iz Rateč-Planice se vračamo točno ob 17.06 z rednim potniškim vlakom, ki dospe v Ljubljano ob 20.35.

Vozni listki. Vsakdo kupi na svoji vstopni železniški postaji do Rateč-Planica navadno nedeljsko vozno karto, ki velja za brezplačen povratek.

Spominski znaki. Med vožnjo iz Ljubljane do Planice se bodo prodajali v vlaku lično izdelani spominski znaki iz bron, in sicer po 5 din za komad. Ta znak velja obenem za spomnico k vsem našim smučarskim prireditvam v Planici.

Zigasantek. Tekmovalcem in onim, ki so se udeležili naših tekem v Črnem vrhu in v Planici že 11. in 12. t. m., pa bomo za brezplačni povratek zigasantek v Planici na železniški postaji njihove vozne listke oziroma za polovično vozino predpisani K 13.

Zavarovanje. Zavedajoč se velike odgovornosti za primer nezdode za vse tekmovalce brez izjeme, ki pri teh tekmah predstavljajo fantovsko organizacijo, je predsedstvo Fantovske zveze v Ljubljani zavarovalo vse tekmovalce pri največjem zavodu Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani, ki je šla tudi to pot organizaciji kar najbolj na roko. Z našimi fanti vred so zavarovani tudi bratje češkoslovaški Orli. Zavarovalna polica se glasi na 30.000 din za primer smrti, 100.000 din za primer trajne invalidnosti in 25 din dnevno pa primerčasne delanemzmožnosti za vsakega posameznika-tekmovalca posebej. J. Hv.

Onim udeležencem, ki pojejo z ojačenim turističkim vlakom v nedeljo k zaključku I. slovanskih smučarskih tekem ZFO sporočamo, da bo po prihodu vlaka v Rateče-Planico, v farni cerkvi sv. maša.

Vaša vas

Naša šola je bila s tekočim šolskim letom razširjena v 6-razrednico. Ob novem letu je nastopila tu službo kot šesta učna učiteljica gđ. Paternoster Marija. — Pri posestniku D. M. so odprli dne 5. t. m. greznico, hoteč jo izprazniti — pa so na veliko grozo zapazili v njej trupelece ženskega spola. Naznanili so to oblastem, ki sedaj preiskujejo vso zadevo. — V letu 1937 je bilo v naši župniji 28 rojstev, mrlicev pa 16. Rojstev je primeroma malo na 1470 duš, kolikor jih šteje župnija. Navadno jih je bilo okoli 40 na leto. Zaradi krize pada pa seveda tudi število porok.

— Pri zaprtju, motnjah v prehavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz-Josef grenčice«.

Švedu pa Swedenborga. Pa sem kmalu opazil, da ima nove čevlje, njegove roke so se mi zdele premalo obdelane za kmeta. Ko sem zvečer prišel nazaj v Moskvo, sem bil nemalo presenečen, ko je neki Francoz vzkliknil:

»Kaj, ali je še vedno tam? Nam je govoril o glasbi. Puškinovega Borisa Godunova je znal na pamet...«

Ta človek se je pojavil ob vsakem obisku, da se je kazal kot izobražen kmet. V tem času je stal na voljo za vdove...

Ob neki drugi priliki sem imel več sreče. Bilo je v nedeljo (podeželje se še ni privadilo na počitek šest dni). Sporočilo o našem obisku še ni prišlo in tako smo šli v las Leninevo poti, ne da bi nas predsednik ali kdo drugi kaj pričakoval. »Sjuda, tovariši!« je klical šofer pri vhodu k barakam, pa zaman. Doma so bile samo kravje dekle in nekaj postopajočih hlapcev, ki so leno gledali deževne kaplje, ki so kapljale od kapov.

»Vraga, to je pa res smola,« so dejali turisti. Jaz pa sem si mislil: toliko bolje.

Jaz sem imel že dovolj tedaj predavanj, da bi lahko v eni sapi, ne da bi mi kdo prišepetaval, opisal vse delovanje artoleov. Najbolj sem bil radoveden, kaj neki bodo odkrili moji potopni tovariši, ko so prepuščeni sami sebi. Takoj so se razšli na vse strani in delili domačinom cigarete kot zamorcem steklene bisere, da bi jim razvezali jezike. Dva obiskovalca sta jim bila za tolmača in potniki so napeli ušesa. Lahko bodo marsikaj zvedeli...

»Sem, gospoda!« se je razburjal naš vodnik.

»Come in!« je vpil vodnik Angležev.

Zavedajoč se svoje odgovornosti so nas hoteli popeljati v zato določene izbe, v tiste, kjer se skozi zaveso na oknih vidi zunaj vse v zelenju in cvetju. Toda danes se ni dalo nič napraviti. Ta družba brez nadzorstva je hotela vse videti.

»Tovariš, sem pridil«

Drobne novice

Koledar

Sobota, 12. februarja: Obletnica kronanja papeža Pija XI.; Evaljaja, devica mučenica.
Nedelja, 13. februarja: 1. predpostavna nedelja, Katarina Ričjska, devica; Gregorij II., papež.

Novi grobovi

† V Ljubljani je včeraj umrl g. Anton Mancini, strojni stavec v pokroju. Pogreb bo v nedeljo ob pol 4 popoldne izpred mrtnišnice splošne bolnišnice na pokopališču na Viču. Naj v miru počiva! Zalujocim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Zlato poroko sta obhajala v Novi vasi pri Radovljici g. Jakob Kapus in njegova žena Marija. Cerkveno opravilo je opravil domači gosp. župnik, ki jima je v lepem nagovoru čestital. Slavljence sta stara 76, oziroma 74 let. Imata tri sinove, šest hčerk, 21 vnukov in 2 pravnuka. Jubilar je že 51 let kovaški mojster, 38 let je pa preteklo, kar je ustanovil obrt za izdelovanje cementnin. Bog jima daj v sreči in zdravju dočakati biserno poroko in še čez.

Tatvine v celjski veletrgovini Stermecki

Celje, dne 11. februarja.
Pred okrožnim sodiščem je bila danes dopolne razprava proti 25-letnemu strojnemu ključavničarju Leskovsku Viljemu z Ježice pri Ljubljani. Je to star grešnik, ki je bil že leta 1936 obojen na dve leti robije, ker je ukradel svojemu stricu v Sv. Petru pod Sv. gorami 69.300 din gotovine. Bil pa je amnestiran ter je odsedel le eno leto in pol robije. Lansko leto je bil uslužben pri neki celjski tvrdki, ki je napeljevala centralno kurjavo v novozgrajenem prostoru veletrgovine Stermecki. Ker je znal ključke prav dobro ponarediti, si je zaželel blaga, ki ga je videl v veletrgovini Stermecki v obilni zalogi. Dobil si je mladotnega pomagača nekoga vajenca iz Celja ter ga prepovnil, da sta začela s tatinskimi posli. V začetku sta se zadovoljila s parfumi, milom in drugimi galanterijami; Leskovšek pa je ukradel za svoje dekle ženski plašč, 3 pare svilnenih nogavic, čevlje in lepo žensko torbico. Da bi svojo deklečo še bolj razveselil, je se odrezal nekaj metrov svilene blaga in ga ji poklonil. Kmalu je izgubil službo. Meseca novembra se je pripeljal iz Zagreba v Celje. Vse je bilo dogovorjeno. Zopet se je potrudil v veletrgovino, kjer se je mudil od desetih zvečer do polnoči. Odprl je vrata, lepo zaklenil in mirno nabiral kovčeg. Odsedel je okoli 30 metrov kamnarsukna in moški plašč. Tokrat se mu je še posrečilo. Ko pa je prišel meseca januarja ponovno v Celje in se ponovno priklatil v veletrgovino, je bilo njegove sreče konec. Res se mu je posrečilo, da je prišel do blaginje, kjer je odprl s ponarejenimi ključki blaginjo, odnesel 5.600 din, preiskave pa so usmerile svoj korak v pravo smer, kjer so končno našli krivca. Pred sodiščem je Leskovšek odkrito priznal svoje dejanje. Sodišče ga je obsojilo na 3 leta robije, na 4 leta izgube častnih državljanov pravic ter na povračilo 9.685 din tvrdki Stermecki. Mladotni Leskovšek pomagač je dobil 5 mesecev etrogega zapora, vendar le pogojno za dobo treh let.

Danes premiera monumentalnega milijonskega vefilma po slovitom Mark Twainovem romanu

V glavnih vlogah:
ERROL FLYNN idol
mlade generacije, dvoj-
čka BILLY in BOBBY

Glasba: E. W. KORNGOLD
Kratka vsebina tega romana
izhaja v slikah v Slov. domu

Kraljevič in siromak

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri
Kino Union Tel. 22-21

— Služba božja na Šmarni gori. Ze prihodnjo nedeljo (13. februarja) in nato vse nedelje in zapovedane praznike bo ob 10 na Šmarni gori sv. maša s pridigo; le kadar bo na te dni jutraj slabo vreme (dež, sneg itd.), maše na Gori ne bo.

— Moravce dobile telefon. Dne 8. februarja t. l. je bila pri pošti Moravce uvedena telefonska služba.

— Vreme (11. febr.) Jugoslavija: Oblačno po vsej državi; na skrajnem jugu je še nekoliko jasno. V sredini države in v vzhodnih krajih dežuje ali sneži. Najnižja temperatura v Sarajevu — 10 stop., v Mostarju + 12. — Napoved za danes: V zahodnih krajih se bo začelo počasi jasiti, toplota se bo nekoliko znižala. Tu in tam dež ali sneg, posebno na južni polovici.

BOUVIER

VINO V SODČKIH
GORNJA RADGONA

— Zvišana kazen. Pred kazenskim sodnikom poedincem g. Gorečanom je bila delavka Marija Zurnova z Jesenic 18. novembra lani obsojena zaradi prestopka po členu 4 zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi na 14 dni zapora in 300 din denarne kazni. Po odvetniku dr. Stempiharju je Zurnova vložila na apelacijsko sodišče v Ljubljani priliz proti sodbi glede krivde. Apelacijsko sodišče pa ji je sedaj kazen zvišalo na 14 dni na 1 mesec zapora in na 300 dinarjev denarne kazni ali 3 dni zapora. Zurnova je razsijala neko brošuro, v kateri je kritizirala policijske zapore v Belgradu.

— Korpulentnim in miščastim, pri katerih se pokazuje znaki raznih težav vsled nezadostnega izločevanja sokov, izborna pomaga večtedensko pitje naravne »Franz-Josefove« grenke vode. Taki ljudje se morejo tudi doma - seveda pod nadzorstvom zdravnika - zdraviti za shujšanje. Reg. po min. soc. pol. in nar. zdr. S-br. 15.485. 25. V 25.

— Upor Kitajcev v Splitu. Pred dnevi je pristala v Splitu ameriška ladja »Shooters Island«, na kateri pa je večina moštva Kitajcev, razen prvih treh poveljnikov in inženirjev, ki so Amerikanci. Ti Kitajci so se sedaj uprli in nabejo nadaljevati vožnje, ker se boje, da jih ne bi ameriški poveljniki izročili Japoncem. Kapitan ladje je takoj odpotoval v Zagreb, kjer hoče pri ameriškem konzulatu doseči potrebne ukrepe, da bo parnik mogel nadaljevati pot skozi Sueski kanal. Zaenkrat je policija v Splitu priprla kitajskega častnika in kitajskega inženirja.

— Dalmatinci so prodali vse vino. Dalmatinski vinogradniki so z letošnjo prodajo svojega vina zelo zadovoljni. Prodali so namreč prav vse vino, razen najslabšega. Za Veliko noč računajo, da v Dalmaciji ne bo nobenega vina več na razpolago, vsaj pristnega ne. Srednje veliki otok Šolta med Bračom in Trogirum proizvaja na leto na pr. 80 vagonov vina, od katerega pa je letos že vse prodano. Vino je tudi dražje. Pred tremi leti je n. pr. plačal neki izvoznik za tri vagone šoltanskega vina 40.000 din, sedaj pa prav isti znesek za en sam vagon vina. V Splitu veak dan nagažajo vino v cisterne in ga odvažajo največ v notranost države, zlasti za Sisek, Zagreb, Ljubljano, Beograd, Slunj, Karlovec in druga mesta. Večje količine pa izvažajo tudi v Nemčijo in CSR.

Vse,

ki smo jim poslali letake za nagradno žrebanje — prosimo, da jih razdele v svojem kraju.

Propagandni oddelek »Slovenca«

— Vid vaših oči si obvarujete le z optično čistimi brušnimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Zajcu, izprašanem optiku, Starj trg 9, Ljubljana.

— Na zabavo vabi predpust. Z užitkom plešete, če negujete telo in noge s Sanopedom, ki odpravi tudi vonj po potu. Zahtevajte v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Drogerija Jančigaj, Ljubljana. Dov. Min. nar. zdr. 31.316.

Stari in onemogli delavci

bodo mogli svoje pravice iz zavarovanja za onemoglost, starost in smrt uveljaviti samo za ona obdobja zaposlenja, za katera so bili prispevki dejansko plačani.

Ako prispevki niso plačani, po določbah zakona o zavarovanju delavcev pravice do starostnega in invalidnega zavarovanja niso pridobljene. (§ 68. zakona o zavar. delavcev.)

Delodajalci se morajo te važne socialne in moralne odgovornosti stalno zavedati.

Ljubljana

Sobota, dne 12. februarja 1938

Gledališče

Drama: Sobota, 12. febr. »Rdeče rože«. Premierski abonma. — Nedelja, 13. febr. ob 15: »Snežuljica«. Mladinska predstava po znanih cenah od 20 din navzdol; ob 20: »Firma«. Izven. Znižane cene. — Ponedeljek, 14. febr.: Zaprt.

Opera: Sobota, 12. febr. »Bohema«. Gostuje A. Dermota. Izven. Znižane cene. — Nedelja, 13. febr. ob 15: »Hekleja«. Izven. Znižane cene. — Ponedeljek, 14. febr.: Zaprt.

Prireditve in zabave

Zvezdo repatic boste videli jutri, v nedeljo, ob pol 6 popoldne v frančiškanski dvorani. Po-

Kino Matica

Telefon 21-24

Zabavna zgodba 3 snubcev v modernem svetu Pariza in Švice

v filmski komediji s

CLAUDETTE COLBERT

Rendez-vous v Parizu

(Pariser Bekanntschaften)

Danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri

1 Maša za turiste in smučarje bo jutri v kapeli Vzajemne zavarovalnice ob pol sedmih.

1 Odborom prosvetnih društev Ljubljana - mesto in Ljubljana - okolica. V nedeljo, dne 13. t. m., bo v dvorani Akademskega doma na Miklošičevi cesti 5 stanelek zastopnikov dramskih odsekov, in sicer za Ljubljano - mesto dopoldne ob 10, za okolico pa popoldne ob 3. Pride delegat Zveze ljudskih odrov g. kaplan Petančič.

1 Stenografi! V nedeljo, dne 13. t. m., ob pol 10 dopoldne bo na Trgovski akademiji razgovor o reformah slovenske stenografije. O tej zadevi bosta predavala gg. dr. B. Svetelj in profesor R. Rakuša. Vabljeni vsi stenografi!

Preselili smo se na Tyrsevo 9, blizu nebotičnika PARFUMERIJA VENUS

1 Državna loterija v Ljubljani. Kakor znano, bo V. žrebanje 34. kola srečk državne loterije v Ljubljani v dne ob 1. marca na pustni torek do vključno 11. marca. Za to žrebanje vlada sedaj med Ljubljancani veliko zanimanje. Žrebanje bo v veliki dvorani Trgovskega doma. Mnogo še neprodanih srečk je bilo kupljenih.

1 Krščansko žensko društvo v Ljubljani obvešča p. n. članice, da bo ogled tovarne »Stora« v ponedeljek, 14. t. m. Zbirališče ob 3 pri kavarni »Evropac«.

Zimsko perilo. Karničnik. Nebotičnik.

1 V sklad dr. A. Šerka so darovali; rodbina Šerko iz Cerknice 200 din in prof. dr. M. Šerko 200 din. Iskrena hvala!

1 Československa Obec v Ljubljani bo priredila jutri ob 3. popoldne v Narodnem domu predstavo lutkovnega gledališča. Na sporedu veseligr »Gašperček zmagovalec«. Gostje dobrodošli!

1 Izgubljen denar. Gospa, ki je te dni izgubila denarnico in je že po njej spraševala na glavni pošti, naj se zgasi pri upravniku glavne pošte Ljubljana 1.

1 Blatnikova sprejela kazen. V četrtek zaradi zločinstva prevare na 1 leto obsojena Vincencija Blatnikova je sprejela kazen. Včeraj je prišla na sodišče, da bi na kazenskem oddelku dobila s sodbo ji priznanih 6.300 din. Lovšin in Biziljeva sta jo čakala. Bila sta na njo silno huda in sta ji grozila, da jo bosta pretepla. Blatnikova je iskala zaščite pri preiskovalnem sodniku v sobi št. 95. Tebil kazni še ni sprejel.

1 Čuden gost pri »Amerikancu«. V gostilno k »Amerikancu« pri Sv. Florjani je prišel predvčerajšnjim čuden gost. Z njim je bila tudi neka ženska. Oblastno sta se usedla na mizo in naročila za oba pošteno kosilo, ko sta se najedla, pa sta pričela piti. Pila sta vse popoldne. Okoli petih je ženska zginila iz gostilne, moški pa je naročil še tri velike merice žganja. Pijan je zadremal za mizo. Ko je prišla natakarica Anica, ga je zbudila in zahtevala, naj plača ceho 44 din. Možakar je izjavil, da nima nobenega denarja, ker je brezposeln in brez vsakega zaslužka. Prišel je strahozel. Na policiji se je možakar prav tako zagovarjal. Izkazalo pa se je, da policija že dolgo išče tega 30 letnega K. O., ki je doma s Primorskega. Na Jesenicah je namreč prosil pred tedni za prenočišče pri treh delavcih, ki jih je v zalvalo za gostoljubnost okradel, tako da so delavci trpeli nad 1000 din škode. Nekaj ukradenih obleke je našla policija kar na njem, nekaj je je zastavil v mestni zastavljalnici, tako da je večina tatinskega plena rešena. Mož je bil že prej kaznovan zaradi tatvine.

1 Tatvina v Mostah. V stanovanje Avgusta Lenasija v Mostah se je vtihotapil neznan tat, ki je odnesel srebrno in nikelnasto moško žepno uro, dve zlati ženski zapestni uri, srebrno žensko zapestno uro in moško dvojno verižico. Vse dragocenosti so bile vredne okoli 2000 din.

Maribor

Mariborske župnije: stolna, mestna, frančiškanska in sv. Magdalene

vabijo mariborsko meščanstvo in okolico na

proslavo

šestnajstletnice papeževega kronanja
v nedeljo, dne 13. februarja 1938.

Ob pol 10 dopoldne v stolnici pridiga, govori prevz. gospod škof dr. Ivan Jožef Tomazič, in slovesna škofova sv. maša z zahvalno pesmijo.

Ob tričetrt na 12 dopoldne

slovesno zborovanje

v veliki unionski dvorani.

Spored:

1. Dr. Witt, Sv. očetu — pozdrav! Poje zbor bogoslovcev.
 2. Thiele, Kjer je Petra Cerkev prava. — Poje zbor bogoslovcev.
 3. Govori dr. Josip Leskovar st.
 4. Deklamacija: Sv. očetu Piju XI.
 5. Papeška himna, poje zbor bogoslovcev.
- Vstopnine ni!
Katoliško dijaštvo, katoliške organizacije, polnoštevilno!

m Le še nekaj dni je do velikega nagradnega žrebanja naročnikov dnevnega »Slovenca«, pri katerem bo razdeljenih 76 lepih nagrad v vrednosti nad 75.000 dinarjev. Pravico do žrebanja bodo imeli vsi dosedanja naročniki dnevnega »Slovenca«, ki so na list naročeni že vsaj 3 mesece in imajo plačano naročnino tudi za februar ter vsi novi naročniki, ki bodo vsaj do 19. februarja plačali naročnino najmanj za 3 mesece. V trgovini Meinel & Herold v Gosposki ulici je razstavljena lepa klavirska harmonika, ki je določena za eno izmed številnih nagrad. Plačajte takoj naročnino v upravi »Slovenca« na Koroški cesti 1 ali v podružnici na Aleksandrovi cesti 6.

m Materinski tečaj. V ponedeljek, dne 14. februarja ob 20 bo predaval dr. Vrtovec, ravnatelj Zdravstvenega doma o »Negi in vzgoji dojenčkov«. m Smrt pobira stare ljudi. V Tomšičevem drevovedu 10 je umrla zasebnica Frančiška Kna-

pek, stara 79 let. — V Strossmajerjevi 26 je umrla v starosti 78 let Marija Muršnak. Naj počiva v miru.

m Stolno prosvetno društvo ima jutri ob 20 v dvorani na Aleksandrovi 6 akademijo z izbranim sporedom. Sedeži so po 10, 8, 5 din, stojišča pa po 3 din. Prebitok pa je namenjen za prehrano revnih dijakov.

m SSK Maraton. Danes popoldne ob 16 na kegljišču Gambrinove dvorane pričetek klubovega prvenstva v kegljanju. Pravico tekmovalca imajo vsi klubovi člani, stari nad 18 let. Prijave s prijavino 6 din se sprejemajo na kegljišču.

m Delavce za Poljsko je nabiral. V Bišu v Slov. gor. se je pojavil pri svojih sorodnikih neki Belac Alojz, ki je prehodil že pol sveta ter se je nazadnje mudil na Poljskem. Začel je nagovarjati ljudi, zlasti mlada dekleta, naj gredo z njim na Poljsko, kjer jim bo vsem preskrbel dobre službe. Odziv je bil seveda ogromen. Več sto ljudi iz Biše, Sv. Antona in okoliških far se je odpravljalo na Poljsko. Belac je pri teh ljudeh dobro živel, pred nekaj dnevi pa je nenadoma izginil, z njim vred pa tudi denar, katerega je izvalil od ljudi.

m Kulturni referat in kulturni odbor pri mestni občini. Na proračunski seji mariborskega mestnega sveta je občinski svetnik prof. dr. Sušnik z zadoščenjem ugotovil, da se mestna občina zaveda pomembnosti Maribora kot kulturnega središča, ki streže duhovnim potrebam mariborskega meščanstva. Občina pospešuje stremiljenja, ki pomagajo ustvarjati v Mariboru kulturno žarišče za severni del Slovenije. S Slomškovo nagrado pa je postal Maribor prva korporacija, ki je spoznala potrebo, da duhovnim delavcem tudi dejansko pomaga. Ker pa čakajo Maribor v kulturnem pogledu še velike naloge, bi bilo nujno potrebno, da se osnuje pri mestni občini kulturni referat, kateremu bi pa ustrezal v mestnem svetu poseben kulturni odsek. — Pobuda prof. Sušnika je naležala na odgovornih mestih na ugoden odmev ter bo v doglednem času oživiteljna.

m Nočno lekarniško službo imata od danes naprej lekarni Ciril Maver v Gosposki ulici 12 in Franc Vaupot na Aleksandrovi cesti 33.

Gledališče

Sobota, 12. febr. ob 20: »Noč v Kairu«. Red A. Nedelja, 13. febr. ob 15: »Sodnik Zalamejski«. Znižane cene. Zadnjič. — Ob 20: »Pri treh mladenkah«. Znižane cene. Gostovanje Josipa Povheta.

Celje

c Članski sestanek krajevne organizacije JRZ v Celju bo jutri, v nedeljo, ob 8 zjutraj v Domu v Samostanski ulici. Poročal bo finančni referent gosp. Vinko Pregel o občinskem gospodarstvu.

c Četrtri prosvetni večer Katoliškega prosvetnega društva bo v ponedeljek, dne 14. t. m., ob 8 zvečer v veliki dvorani Ljudske posojilnice. Večer je posvečen spominu pokojnega vladike dr. Antona Bonaventura Jegliča. Predaval bo ravnatelj g. Vinko Zor iz Ljubljane.

c Skakalne tekme v Celju. Smučarski klub v Celju sporoča, da skakalnih tekem za prvenstvo Celja, ki so bile določene za nedeljo, dne 13. t. m., zaradi pomanjkanja snega ne bo.

KINO METROPOL

Danes film, poln komičnih zapletljajev in uspele aprilske šale:

»PRAVIN LAZNI PRINC«

c Občinstvo opozarjamo na ponovitev narodne igre »Miklova Zala«, ki bo jutri ob 4 popoldne v mestnem gledališču. Vstopnice se dobe v predprodaji v Slomškovi tiskovni zadrugi.

c Kaj je z avtomatom na celjski postaji? Ze pred enim mesecem smo izpregovorili o avtomatu za peronske karte na postaji, ki je le v okras, mnogim tudi v spotiko. Prosimo novo upravo, da bi ta avtomat čimprej dala v popravilo, da ne bo zaman stal na kolodvoru. Ugodila ne bo s tem samo številnim ljudem, ki se morajo prerivati pred blagajnami, da dobe karte, temveč tudi svojim uradnikom, katerim bo olajšala delo. Avtomat je veljal lepe denarce, zato naj tudi odsluži svoj del.

c Lovsko društvo Celje bo imelo v nedeljo, dne 27. t. m., ob pol 10 dopoldne v prostorih hotela »Celjski dom« svoj redni letni občni zbor.

c Dekliška Marijina kongregacija. V nedeljo, 13. t. m., ob 8 bo v kapelici čč. šolskih sester cerkveni sestanek.

c Odbor S. K. »Jugoslavijec«. V ponedeljek, 14. t. m., ob 7 zvečer v Domu v Samostanski ulici seja.

c Delavski dekliški krožek. Jutri, v nedeljo, ob 9 v Domu v Samostanski ulici redni sestanek.

c V celjski bolnišnici je v Gospodu zaspala 60 letna postrežnica Sibin Katarina iz Celja. Naj ji sveti večna luč!

KINO UNION

Danes premiera velikega, veseliga in zabavnega vefilma s Sonjo Henie v glavni vlogi: »VALCEK NA LEDU«

Nemški dialog.

Preskrbite si vstopnice že v predprodaji!

c Dve hudi nesreči. V Zlatehah pri Novi cerkvi si je pri sekanju drv presekala žilo na levi nogi 30letni Tatnik - Točaj Leopold. — Kreuh Ivan, 96 letni železovlavar v pokroju iz Teharij, je padel v sredo v gozdu in si zlomil desno roko v komolcu.

c S kropom se je poparil po vsem telesu. V sredo se je igral pri štedilniku dveletni sinček Hudej Ferdinand iz Vojnika, prevrnil lonec kropa in se poparil po vsem telesu. Ubogega otroka, ki je opčen po vsem telesu, so prepekljali v celjsko bolnišnico.

Litiia

Sadjarska in vrtnarska podružnica priredi v nedeljo 13. februarja po šolarski maši ob 9 v ljudski šoli vrtnarski tečaj. Predava vrtnarstrovonjalk prof. Vardjan Franc iz St. Jurja ob južni železnici. Vstopnine ni! Vsaka družina naj pošlje vsaj enega poslušalca!

Delo društva Agrarna misel

Za povzdigo našega kmeta

»Agrarna misel« društvo za povzdigo vasi in poljedelstva je imelo dne 30. jan. 1938 svoj 1. redni občni zbor v veliki dvorani Privilegirane agrarne banke, ki mu je prisostvovalo preko 700 delegatov iz krajevnih organizacij društva iz Baranje, Slavonije, Srema Vojvodine, Sumadije, Kolubare, Posavine, Podunavja, Pomoravlja, Črne gore, Bosne in Hercegovine in Hrvatskega primorja ter Povardarja.

Občni zbor je otvoril predsednik in ustanovitelj društva g. dr. Milorad Nedeljković, ki je pozdravil delegata g. ministra vojske in mornarice, zastopnike raznih poljedelskih društev in organizacij, zastopnika Kmečke zveze v Ljubljani in ostale goste ter prijatelje društva.

Nato je g. dr. Nedeljković orisal delovanje društva, ki šteje danes že nad 40.000 članov, včlanjenih v 80 organizacijah in nad 200 edinicah. Je na tisoče in tisoče intelektualcev kakor tudi nad 40.000 poljedelcev, ki občutijo potrebo, da se posveti posebna pozornost naši vasi, našemu poljedelstvu. Uspeh društva tiči v tem, da postaja vsakomur jasno, da se doslej našemu kmetu sploh ni posvečala pažnja, da ni nihče mislil na njega, čeprav je njegovo življenje zelo težko. Predsednik je nato omenjal gospodarsko depresijo ter poudarjal,

da je po njeni krivdi ostal naš kmet brez denarja in brez vpreg. Kmet je prodal vse, da bi nadomestil ono, česar mu siromašna in nerodovna zemlja ni mogla dati. V našo državo uvažamo letno za nad 5000 milijonov dinarjev volne in predvsa: to pa zaradi tega, ker nima kmet več dobrih ovac niti volje, da predeluje volno. Svetovna vojna nam je napravila škodo za 5 milijard dinarjev, gospodarska kriza pa nad 7 in pol milijarde. G. dr. Nedeljković poudarja, da je v državnem proračunu namenjeno za kmetijstvo komaj 1% celotnega proračuna, kar je mnogo premalo; omenja potli, šole, hiše, ki so neprimerne in nehygienične. Kmet nima niti zdravnikov; po mestih pride na 8000 stanovalcev po en zdravnik, dočim pride na deželi jedva na 40.000 prebivalcev en zdravnik, posledica temu je večja umrljivost.

G. dr. Nedeljković je govoril polne 3 ure; njegov govor je bil pogostoma prekinjen s toplimi pritrditvami. Nato je bilo prečitano poročilo upravnega in nadzornega odbora.

Ljubljansko Kmečko zvezo je zastopal g. Janez Ovsenik, Glavno združeno zvezo (na novo osnovano) upravnik g. dr. Anton Novakovič in Zvezo zdravstvenih zadrug g. dr. Ljudevit Prohaska.

kilogramov. Da je to točno, se vidi iz tega, da je leta 1936 znašala vrednost vsega izvoza hmelja iz naše banovine v Belgijo 3.348.000 din. Zaradi tega je treba statistiko naše zunanje trgovine presojati z vso opreznostjo posebno pred praktično porabo njenih rezultatov.

V drugem delu svojih izjavijanj je analiziral naše izvozne možnosti v Belgijo na posameznih poljih. V veliki meri pridejo v poštev predvsem žitarice, sadne konzerve, posamezne vrste vina, sadje razen jabolk, olja, pogache, industrijske surovine, zlasti hmelj, les v manjši meri, volna, kože, kosti, kemikalije itd. Pri izvozu v Belgijo se je treba prilagoditi zahtevam in navadam belgijskega trga. Trgovino zelo ovirajo visoki prevozniki stroški v Belgijo in potrebno bi bilo, da se vse naše organizacije zavzamejo za to, da dobimo čimprej direktne tarife za Belgijo, ker pomeni to znižanje prevoznih stroškov za 10—20%. V zvezi z najnovejšo plačilno pogodbo z Belgijo je opozoril na važnost povečanja odnošajev, ker so sedaj dani ugodnejši pogoji za povečanje obojestranske trgovine. Končno je še orisal del odbora, ki skupno z drugimi organizacijami dela za pospeševanje gospodarskih odnošajev med obema državama. Predavanju je sledila živahna razprava, v kateri so se navzoči interesirali zanimali za posamezne predmete, ki bi prišli v poštev za izvoz in so dobili tudi informacije od g. Kovačeviča.

Stanje naših kliringov

Po podatkih Narodne banke je bilo stanje naših kliringov dne 8. februarja naslednje (v oklepajih razlika v primeri s stanjem dne 31. januarja 1938):

Aktivni kliringi: Italija stari kliring 24.583.083 (— 100.396), novi kliring 45.215.428, (— 4.666.700) lir, novi kliring v dinarjih od 12. jan. 1938 dalje 36.932.400 (+ 11.670.403) din, Nemčija 12.957.249 (— 327.513) mark, Poljska 13.899.348 (+ 451.845) din, Turčija 12.210.158 (— 1.974.720) din, Španija 2.806.372 (— 30.664) pezeta in Bolgarija (turizem) 412.280 din (nespremenjeno).

Pasivni kliringi: Češkoslovaška 117.861.237 (— 26.688.581) kron, Švica 2.243.873 (+ 145.081) frankov, Francija 11.514.069 (— 266.198) frankov, Belgija 4.707.050 (— 24.405) belg. Romanija 15.862.268 (+ 69.500) din, Madžarska 27.286.971 (— 5.850.248) din, Bolgarija (klirinški račun) 969.963 (+ 178.786) din.

V kliringu z Italijo je Narodna banka v četrtek izplačala nakaznice do št. 10.614 z dne 25. novembra 1937.

Naraščanje vlog pri hranilnicah. Poročali smo že o dvigu vlog pri Mestni hranilnici Ljubljanske, ki je samo v januarju dobila 15 milij. din novih vlog. Sedaj pa poročajo, da so se pri zagrebški mestni hranilnici v januarju povečale vloge za 25 milij. din in da so torej samo pri teh dveh hranilnicah narasle vloge za 40 milij. din, kar je celo več kot znaša prirastek vlog pri Poštni hranilnici v Belgradu. Iz tega se vidi, koliko vlog bi lahko zbrali zasebni denarni zavodi, če bi jim bilo zagotovljeno vedno in vselej neomejeno poslovanje. Zveza hranilnic v Zagrebu opozarja vse merodajne faktorje na potrebo čimprejšnjega uveljavljanja Zvezitga zakona o hranilnicah, ki naj bi

pisatelj skuša kritično razbrati, kaj je v zadnjih virih neporabnega in kaj je zanimivega, ter prihaja do zaključka, da so Hrvatje in Srbi iranskega in kavkaškega porekla, da so bili pozneje za časa navala Hunov postignjeni med Slovane ob gornji Visli, da so se tamkaj poslovali in ok. l. 630 za Avari prevzeli gospodstvo nad zapadnimi balkanskimi Slovani. Vprašanja so zelo preporna in viri pičli, pa se zato tudi poskušajo njih rešitve in tolmačenja le po časi bližajo zadovoljivim rezultatom.

Iz življenja sv. Cirila in Metoda objavlja univ. prof. Fr. Grivec zanimivo študijo o nekoliko zagonetnem mestu v 5. poglavju staroslovenskega Žitija Metodija, kjer čitamo, da sta sv. Ciril in Metod po preteku treh let apostolskega delovanja vrnila iz Morave. Proti mnenju nekaterih slavistov in historikov, ki so skušali iz teh besed dokazati, da sta se sv. Ciril in Metod ob odhodu iz Morave vrnila ali vsaj nameravala vrniti v Carigrad, da pa sta se po drugi hipotezi, prišedši v Benetke, na papežev poziv napotila v Rim, dokazuje prof. Grivec v soglasju z drugimi, najodličnejšimi slavisti, da je cilj potovanja sv. bratov iz Morave že s prvega početka bil Rim; semkaj so ju vodile tako politične kakor tudi cerkvene razmere v Moravi in Panoniji; na to kaže tudi okolnost, da sta sv. brata vzela s seboj sv. ostanke sv. Klementa. Da sta se sveta brata ustavila spetoma v Benetkah, je bilo pač naravno: hotela sta si pridobiti naklonjenost ogledskega in beneško-graškega patriarha, da bi jima pri njunem apostolskem delu in pri uvajanju slovenske liturgije vsaj ne nasprotovala.

Izmed ostalih razprav naj omenimo doneske pokojnega St. Stanojeviča o akribiji (točnosti) starih srbskih pisateljev, študijo belgarijskega bizantinologa V. Mošina o bizantinskem vplivu na Srbijo v 14. stoletju, ko se je le-ta uveljavil tudi na področju javnega državnega življenja, ter programatično razpravo Fr. Zwitgerja: Problemi zgodovine slovenskih mest, v kateri avtor podaja najprej kritično poročilo o dosedanjih raziskavanjih, opozarjajoč na nekatera še ne rešena vprašanja, od katerih se tam pobleže do-

Kino Sloga

telefon 27-30

predvaja premiero veselega in zabavnega filma

TRANSA TLANTIK

po poznani noveli »Hotel na vodit in po gledališkem komadu »Spiel am Bord« od pisatelja Axela Iverssa. V glavni vlogi: Viktor Mrtve, Susi Lanner, Alfred Abel.

omogočil osnovevanje novih hranilnic, kar bi se bolj pripomoglo k uspešnemu zbiranju prihrankov.

Obresti za 3% obveznice za likvidacijo kmečkih dolgov. Po vseh iz Belgrada je dal finančni minister po Poštni hranilnici na razpolago Privilegirani agrarni banki 25.000.000 din za izplačilo prvega kupona 3% obveznic za likvidacijo kmečkih dolgov, ki pride v plačilo dne 1. marca 1938. Teh obveznic je bilo doslej izdanih za 180.000.000 dinarjev, do konca meseca pa jih bo izdanih okoli 300.000.000 din.

Trgovinska pogajanja z Estonijo. V okviru naših prizadevanj priti do boljših trgovinskih zvez s skandinavskimi in baltičskimi državami je zabeležiti, da se bodo v kratkem začela pogajanja tudi z Estonijo. V ta namen bo prišla v Belgrad posebna delegacija Estonije na čelu z Rosenfeldom, ravnateljem emislijske banke. Ta delegacija se se sedaj mudi v Sofiji pri trgovinskih pogajanjih z Bolgarijo.

Avstrijske stavbne hranilnice. Število avstrijskih stavbnih hranilnic se je lani zmanjšalo na 11, od teh je bilo z bilanco vošto nad 1 milijon šilingov samo 7. Te večje hranilnice so lani dale 668 varševalcem 8.752.500 šilingov za gradbo. Posredovalnih kreditov, ki naj omogočajo čimprejšnjo zgradbo, je bilo danih 3.288.551 šilingov. Od ustanovitve pa do konca leta 1937 so dale avstrijske stavbne hranilnice svojim članom za gradbo na razpolago okoli 130 milijonov šilingov. Skupno število varševalcev in vlagateljev pri stavbnih hranilnicah znaša okoli 30.000, stanje hipotekarnih posojil na lastne domove pa je znašalo na koncu leta 1937 50 milijonov šilingov.

Borza

Dne 11. februarja 1938.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt na naših borzah neizpremenjen: v Ljubljani na 238 denar, v Zagrebu in Belgradu 237,20—238,80.

Avstrijski šiling je v Ljubljani ostal neizpremenjen na 8,51—8,61, v Zagrebu se je uvrstil na 8,505—8,605, v Belgradu na 8,481—8,5811.

Grški bini so beležili v Zagrebu 29 blago, v Belgradu 28,75 blago.

Nemški čeki so beležili na vseh naših borzah 14,30—14,50, nadalje so beležili v Zagrebu za sredo marca 14,25—14,45, za konec marca 14,20 do 14,40, za konec aprila pa 14,25—14,45.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 3.829.500 din, v Belgradu 3.953.000 din. Prometa v efektih izkazuje Belgrad 3.827.000 din.

Ljubljana — tečaj s primom:

Amsterdam 100 h. gold.	2401.66—2416.26
Berlin 100 mark	1732.52—1746.40
Bruselj 100 belg.	728.45—733.51
Curih 100 frankov	996.45—1003.52
London 1 funt	215.01—217.07
Novyork 100 dolarjev	4262.25—4298.56
Pariz 100 frankov	140.87—142.31
Praga 100 kron	150.83—151.93
Trst 100 lir	225.19—228.28

Curih. Belgrad 10.—, Pariz 14.175, London 21.675, Newyork 430.875, Bruselj 73.12, Milan 22.675, Amsterdam 2110.90, Berlin 174.—, Dunaj 80.40 (81.60), Stockholm 111.35, Oslo 108.55, Kopenhagen 96.45, Praga 15.14, Varšava 82.—, Budimpešta 86.25, Atene 3.95, Carigrad 3.50, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.555, Buenos Aires 115.75.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% inv. pos. 98—100, agrarji 60 do 62, vojna škoda promptna 460—463, begl. obv. 88—90, dalm. agr. 92—93, 8% Bler. pos. 97—99, 7% Bler. pos. 98—99, 7% pos. Drž. hip. banke 99—102, Nar. banka 7.7800—7.800, Trboveljska 225—240.

Zagreb. Državni papirji: 7% inv. pos. 100 do 102, agrarji 59—61, vojna škoda promptna 460 do 463 (460), begluške obveznice 90 blago (drobni kosi), 8% Blerovo posojilo 100 blago, 7% Blerovo posojilo 94.50 blago, 7% posojilo Drž. hip. banke 103 blago, Delnice: Priv. agrarna banka 220—224, Trboveljska 225—250, Narodna šumska 10 blago, Gutmann 60 blago, Tov. sladkorja Bečkerek 600 blago, Osj. sladk. tov. 161 blago, Dubrovačka 407.50 do 410, Jadranska plovba 405 denar.

Belgrad. Državni papirji: 7% inv. pos. 100 den., agrarji (61), vojna škoda promptna 460—461.50

(462.50, 462), begluške obveznice 91—91.75 (91.75), dalm. agrarji 91—91.50 (91.50), 4% ev. agrarji (61), 8% Blerovo posojilo 99 blago, 7% Blerovo posojilo 93.50 blago 7% posojilo Drž. hip. banke 100 denar. Delnice: Narodna banka 7750 denar (7780), Priv. agrarna banka 228—229.50 (229.50, 228).

Žitni trg

Novi Sad. Koruza: bč., srem., nova, sušena, 103—105. Tend. neizpremen. Promet srednji.

Sombor. Pšenica: bč. 178—180, bč. okol. Sombor 177—179, srem. 178—180. Tendencja neizpremen. Promet 18 vag.

Cene živine in kmetijskih pridelkov

Mariborski svinjski sejem. Na večerajšnji svinjski sejem je bilo pripeljanih 106 svinj. Cene sledeče: 5 do 6 tednov stari prašiči 85—105, 7 do 9 tednov stari 110—120, 3 do 4 mesece stari 145—170, 5 do 7 mesecev stari 240—340, 8 do 10 mesecev stari 410—425, eno leto 710—790. Kilogram žive teže 5,50—7,75. Kilogram mrtve teže 8,50—11,25 din. Prodanih je bilo 49 komadov.

Cene živine in kmetijskih pridelkov na sejmju v Murski Soboti dne 6. februarja 1938: Biki I. 5—6, II. 4,50—5, III. 4 din, telice I. 5—6, II. 4,50—5, III. 4, krave I. 3—4, II. 2—3, III. 2, teleta I. 5—6,50, II. 4—5,50, prašiči šepharji 8—9, pršutarji 7 do 8 din za 1 kg žive teže. — Goveje meso I. prednji del 12—14, zadnji del 11—12, II. prednji del 9 do 10, goveje meso III. vrste prednji del 9 do 10, zadnji del 8 do 8,50, svinjina 12—14, svinjska mast 17 do 18, čisti med 18 do 20, goveje surove kože 8 do 9, telečje surove kože 10—13, svinjske surove kože 9—11 din za 1 kg.

Pšenica 170—180, rž 160—170, oves 130—150, koruza 120—140, fižol 150—190, krompir 50—70, seno 30—50, slama 20—30, pšenična moka 325—400, koruzna moka 225—250 za 100 kg.

Uspešno delo mariborske podružnice Društva združenih trg. in privatnih nameščencev

V soboto zvečer je bil v Mariboru redni občni zbor mariborske podružnice Društva združenih trg. in privatnih nameščencev, ki si je pridobila sloves ene najmočnejših in najagilnejših nameščenskih organizacij. Občni zbor je vodil dosednji predsednik g. A. Kovačič, vodja mariborske podružnice »Karistat«, ki se je ozrl na vse socialne pridobitve in zakone, ki jih je preteklo leto vladala dala delavstvu in nameščentvu. V življenju podružnice same pa je bil najvažnejši dogodek sprejem službene pogodbe med Mestnimi podjetji mariborske občine in njenimi nameščenci, s katero so bile urejene službene razmere nameščencev MP, ki so dosedaj zamažali na tako pogodbo, ki bi nameščencem dala, kar jim po pravici gre. Sedanji občinski upravi in naši nameščenski organizaciji gre zasluga, da je to vprašanje sedaj urejeno in za dalj časa odstavljeno z dnevnega reda. Tajniško poročilo je podala g. A. Vrstoškova, blagajniško poročilo pa g. Vračko. V imenu nadzorstva je poročal g. ravnatelj Lekan, ki je odboru predlagal razrešnico. Pri volitvah je bil za predsednika izvoljen g. I. Snoj, za tajnico gđ. Kovačičeva, za blagajnika Ivan Solar, odborniki so: ravnatelj J. Lekan, J. Vračko in K. Mastinšek. Revizorja A. Kovačič in gđ. Mara Poharjeva.

Po volitvah se je oglašil k besedi zastopnik nameščencev MP, ki so vsi organizirani v podružnici, g. Ivan Solar ter se podružničnemu odboru zahvalil za vse njegovo delo za službeno pogodbo nameščencev MP in posebej g. ravnatelju Lekanu, ki je vodil pogajanja z Mestnimi podjetji, ter predsedniku A. Kovačiču, ki sta vse sile zastavila, da je bila pogodba sprejeta. V znak hvaležnosti je nato društvu, ravnatelju Lekanu in g. Kovačiču izročil lepa spominska darila.

Društvo želim, da bi z enako agilnostjo kakor doslej delovalo v bodoče, zlasti, ker čakajo naše nameščentvo v letošnjem letu volitve v Pokojniški zavez in v Trgovsko bolnišnico in podporno društvo, pri katerih morajo naši nameščenci zmagovito iziti iz volivnega boja, ki se že pripravlja.

Kulturni obzornik

Jugoslovanski istoriski časopis

Jugoslovanski istoriski časopis, Godina III, Svezka 1—4, Ljubljana-Beograd-Zagreb 1937. Str. 647.

Tudi pričujoči letnik znanstvenega glasila Jugoslovanskega zgodovinskega društva nudi čitatelju dragoceno gradivo iz bogate zakladnice naše domače povestnice. Po več obširnih razprav (str. 1—242), ki obdelujejo večje kompleksne zgodovinske vprašanja, prinaša Jugoslovanski istoriski časopis (JIC) dragocene drobne doneske (248—297), ki osvetljujejo posamezne zgodovinske spomenike v novi luči, kritične ocene (298—458), ki prikazujejo znanstveno vrednost posameznih spisov, izdanih bodisi v obliki knjige ali razprave v znanstvenih revijah, dočim poročila (459—596) predvsem informativno poročajo o raznih publikacijah. Treba pa je mimogrede pripomniti, da je razlika med kritiko in poročilom včasih težko strogo izvesti. Za poročila o znanstvenih spisih slede krajša poročila o historiografskih ustanovah (598—603), o kongresih (604—609), o izkopavanjih (610—620). Rubrika »Varia« (621—623) prinaša poročila o obletnicah i. p., »In memoriam« (626—630) pa nudi kratke posmrtnice znanstvenikom, ki so se bavili z jugoslovanskimi zgodovinskimi vprašanji. Zaradi preobilnega gradiva so morale v tem letniku izostati rubrike: Bibliografske beležke, Kronika JIC, Tuji časopisi in del ostalih rubrik.

Na uvodnem mestu pričujočega letnika je objavljena kratka posmrtnica s sliko v spomin znamenitemu srbskemu zgodovinarju, predsedniku Jugoslovanskega zgodovinskega društva in prvega direktorja JIC, Stanoju Stanojeviču (str. I—VI).

Med razpravami bodo zanimala širšo javnost izvajanja zagrebškega univ. prof. Ludmilla Hauptmanna o selitvah Hrvatov in Srbov. Učeni

takne zlasti kompleksa problemov o postanku naših srednjeveških mest in meščanstva.

Med ocenami so obširna B. Vošnjakova razmišljanja o M. Dolenčevju »Pravni zgodovini za slovensko ozemlje« in N. Vulića ocena o I. Klementa in B. Sarie arheološkem zemljevidu Ptuj. Prof. Grivec je ocenil novejšo bolgarsko publikacijo o sv. Cirilu in Metodu: A. Teodorov-Balan, Kiril i Metodi II; Jurd. Trifonov, razprava o Konstantinu Filozofu kot carskem poslaniku pri Saraceni in Hazari, dalje monografijo istega pisatelja o nekem cerkvenoslovenskem spomeniku, ohranjenem v rokopisu 16. stol., ki pa nosi sledstvo staroslovenskega teksta iz začetka 10. stol.; o tem spomeniku se z veliko verjetnostjo domneva, da se je v njem ohranil prevod grškega Cirilovega spisa o najdenju relikvij sv. Klementa in njegovega pohvalnega govora o tem najdenju; in končno še ena monografija istega avtorja o drugem cerkvenoslovenskem spomeniku: Napisanje o pravci ver; njegov najstarejši rokopis je iz l. 1348; v naslovu se sicer piše sv. Cirilu, a o avtentičnosti se še resni dvomi.

Izmed poročil omenimo N. Novaka o odličnem izdanju M. Kosa Conversio Bagoariorum et Carantanorum, Lj. Karamana o Fr. Steletovu Umetnosti zapadne Evrope, A. V. S. o J. Polca monografiji Svobodniki na Kranjskem, M. Kosa o Lj. Hauptmanna razpravah o grofih Višnjegorskih ter Hemi in Svetopolku, o J. Zontarju referatu Hauptprobleme der jugoslawischen Sozial- u. Wirtschaftsgeschichte, R. Ložarja pregled o 12 letnikih Zbornika za umetnostno zgodovino v Ljubljani: K. o Časopisu za zgodovino in narodopisje 1936 in 1937, o Glasniku Muzejskega društva za Slovenijo 1936, o Kroniki slovenskih mest 1936, št. 3 in 4.

Prof. Grivec poroča še o velehradskem kongresu 1936, Fr. Stele pa o 5. mednarodnem kongresu za bizantologijo v Rimu.

Med Varia nahajamo lepo poročilo Fr. Baša o zaslugah seniorja slovenskih zgodovinarjev 70 letnika Fr. Kovačiča.

Bogata vsebina JIC priča o živahnem znan-

stvenem delu na polju jugoslovanske historiografije, na katerem se tudi slovenski znanstveniki odlično uveljavljajo. Dr. F. K.

Boj proti prevodom! — Vsi večji italijanski dnevniki so te dni priobčili poročilo o zborovanju pisateljskega sindikata za Emilijo in Romano, ki se je vršilo pod Marinettijevim predstvom v Bolonji. Na sestanku so pisatelji sklenili borbo proti »srednjevrstnim prevodom iz tujih slovstev, zlasti še, če so tista dela ... močno črnogleda ali nefasistična ali prikrito protifasistična.« V podkrepitev tega sklepa navajajo, da so prav v zadnjem času nekatera italijanska dela dokazala sveto prvenstvo italijanskega slovstva. Zato naj oblastva izdajo primerne postavbe proti takim »srednjevrstnim prevodom«.

Borba proti tujim prevodom se že dalj časa bje med italijanskimi slovstveniki. Porodila se je prav za prav iz splošne težnje po avtarkiji (samoosvojitvi) na vseh poljih. Pri gospodarski avtarkiji se da marsikaj nadomestiti sintetičnim potom, drugače je pač pri duhovni. Slabi tuji proizvodi bodo zgineili z italijanskega književnega trga (kakor pač z vseh), če bodo izpolnjeni trije pogoji: dobra dela domačih pisateljev, založniki in občinstvo, ki jih bo bralo. Vsaj prvi in tretji pogoj se z nobeno postavbo ne dasta doseči.

Ta borba, ki je živa že med drugimi narodi, bo pa vendarle nekaj koristila, in sicer odkril se bo marsikaj talent doma, ki bi sicer ostal za vedno skrit. Če bo šel ta literarni prepri v tej smeri, bo dober.

Lastna cena? Ob novem letu se navadno v Milanu vršijo dražbene razprodaje antikvaričnih in bibliofilijskih izdaj. Na eni teh razprodaj sta bila naprodaj tudi dva izvirna rokopisa italijanskega filozofa Croceja. Oba obegeta po 200 popisanih pol osmerke. Prvi rokopis opisuje neapelske gledališče ob koncu 18. stoletja, drugi pa »spanjio v italijanskem življu za časa preporod«. Vzključna cena za oba rokopisa je bila po 800 (osem sto) lir. R. B.

Rimsko pismo o Piju IX. in Piju XI.

Morda že nekoliko pozno, vendar mora biti to še ta teden zapisano. V Rimu sta se letos s posebnim spominom srečala dva dneva, dve obletnici. Šesti in sedmi februar ter 16-letnica izvolitve Pija XI. in 60-letnica smrti Pija IX.

Nekaj minut pred smrtjo Pija IX. je dejal kardinal Consolini kardinalu Pecciju — poznejšemu nasledniku —: »Eminenca, sedaj mora priti Simon iz Cirenje.« Ta beseda bi se mogla ponoviti tudi ob smrti Benedikta XV. in ob nastopu njegovega naslednika Pija XI. Pij XI. se sam še dobro spominja Pija IX., ki ga je osebno poznal. Leta 1878 je papež Pij IX. in takoj za njim Leon XIII. ustanovil in usmeril »Semenišče sv. Ambrozija in sv. Karla«, katerega gojenec je 8897 postal bogoslovec Ahil Ratti, ki je iz ozkih razmer svoje domovine prišel svoje študije nadaljevati v Rim. V tem zavodu je — bi mogli reči — je božja Previdnost s posebnim pogledom čuvala nad mladim Ahilom. Tri študijska leta je Ahil Ratti ostal v večnem mestu, kjer je na Gregorijanski univerzi študiral cerkveno pravo, ki je dobilo na univerzi svojo stolico šele tri leta prej (1876). Ob Rattijevem pismu na Gregorijano je fakulteta za kanonično pravo stela le 32 slušateljev. Ob tem študiju je spoznal veličino Kristusove cerkve, kateri je prav 40 let po svojih bogoslovnih študijah postal poglavar z imenom Pij XI., ki se je izkazal vrednega naslednika svojih najbližnjih prednikov. Pija IX., Leona XIII., Pija X. in Benedikta XV.

Biti škof, je v našem viharjem času težko breme. Brez primere težje pa je, biti sedaj škof škofov; oče vseh svojih vernikov, ki še niso bili kmalu izpostavljeni večjim nevarnostim in napadom kakor danes. Pogled na vsestransko svetovno zlobo in zmedo napravljajo katoliškemu poglavarju izredno težko vladarsko breme. »Sedaj mora priti Simon iz Cirenje.« In res je prišel ta Simon, da pomaga Kristusu nositi križ, v njegovem namestniku Piju XI. Kdo je ta Simon? In odhod?

Kristus Gospod je svojemu namestniku na zemlji razsvetlil razum in ogrel srce, da je pravo epoznal in z modro vneto to izvedel, česar v naših časih in rodovih potrebuje Kristusova cerkev. Davno že se ni toliko molilo — morda že od časov Pija V. — za Cerkev in sv. očeta, kakor v naši dobi. Molitev pred božjim prestolom ni bila zavrnjena, marveč obilno blagoslovljena z daljnosežnim pogledom, načrtom in deloma tudi z uspehom Katoliške akcije. Poleg božjega varstva ne poznamo danes važnejše in nujnejše pomoči za povišanje in še prej za prostost sv. Cerkve, kakor je Katoliška akcija. Nje zamišlel je tako globoka in obsežna, da zbira pod svoje perote vse katoliške rodove po vsem svetu in se ozira še na tiste, ki hote ali ne hote živijo izven Cerkve. To je Simon,

ki pomaga danes Kristusu nositi križ.

Iz besed, ki jih je sveti oče Pij XI. v zadnjih dnevih izrekel pri važnejših konferencah, se more sklepati, da ne računa z mirnim jadranjem ladje sv. Cerkev po razburkanem morju sedanjih in bližnjih prihodnjih časov. Odhod njegova neprestana skrb za prosep cerkvenega življenja na vseh poljih: pri duhovščini, pri redovništvu, pri kat. ljudstvu, pri družinah, kakor tudi vnuema za povzdigo znanosti in umetnosti, zlasti pa še njegovo prizadevanje za vzgojo in varstvo mladine, za vsa karitativna in misijonska združenja in nazadnje, pa ne kot zadnje tudi za — katoliški tisk. In kakor naši škofje, spominja tudi papež vse svoje vernike k edinosti. »Danes mora priti Simon iz Cirenje« v namenu in pomenu Kat. akcije v sleherni škofiji, da, v sleherni župniji. Naj bi bilo Piju XI. od zgoraj dano, da bi še videl in se veselil obilnih sadov svoje velike zamisli za mir in blagor človeštva! Iz Rima so naše misli zopet obrnjene v Rim. Govori, Gospod, Tvoje ljudstvo poslušaj.

Indijanci ne izumirajo

Že nekajkrat smo poročali, da se je silno izumiranje Indijancev ustavilo in da ta rod prvotnih prebivalcev Amerike ni več ne izumira, da si je pred nekaj desetletji bilo skoro na dlani, da bodo kmalu izumrli. Kakor poroča vnovič zvezni urad za indijanske zadeve, so se Indijanci začeli nenavadno naglo množiti.

Najbolj se je pomnožil rod indijanskih Navajov v Novi Mehiki, ki je pred 60 leti štel še samo 8000 duš, danes pa šteje že 45.000 ljudi. Drugi rodovi se sicer niso v tem razmerju pomnožili, vendar niti en rod ni šel več nazaj. Vzrok je v tem, ker so tudi Indijanci poleg slabih strani civilizacije bili deležni tudi njenih dobrih strani. Pred vsem so uvideli, da njihovih boleznih ne more več zdraviti nekdanji indijanski »medicinanci«, marveč hodijo, če so bolni, k večjemu zdravniku. Še pred 60 leti so med Indijanci strahotno razsajale razne bolezni, kakor na primer jetika, hripa, kozje. Dandanes pa je vse to skoro že premagano.

Rod Navajov se je docela poprijel šeg in navad belih ljudi, da si je na drugi strani znal trdno držati starih svojih indijanskih običajev ter svojega materinega jezika. Indijanci se v glavnem ukvarjajo zdaj z živinorejo, med tem, ko njihove žene tko. Ker so med njimi docela prenehale nekdanji plemenski boji in poboji, ki so zahtevali toliko žrtv, je jasno, da tudi to pomaga, da njihov rod ne izumira več, ampak se množi.

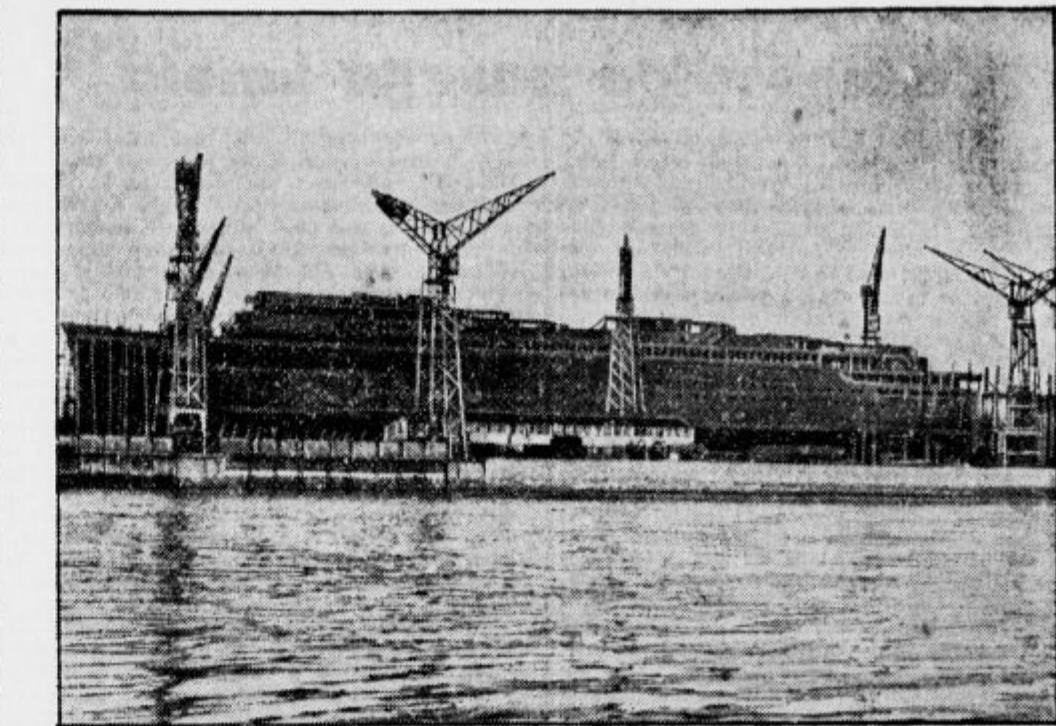
★

Maša v rdeči Rusiji

Preteklo poletje je kot turist potoval po širni Sovjetski Rusiji pater Frederic Siedenburg D. J., ki je dekan na univerzi v Detroitu v Ameriki. Potoval je seveda kot civilen turist, da ga nihče ni poznal. Vendar je, kakor poroča londonski list »Universe«, vsak dan maševal v svoji hotelski sobici. Mizo je pogrnil s prtom, v katerem je bila skrita svetniška relikvija, nakar je zagnil okna. Za kelih mu je služil majhen kozarec. Misale pa je bilo nekaj iztrganih strani molitvenika. Najtežje je bilo dobiti pristno mašno vino ter hostije. Vendar je srečno tudi to dobil. S posebnim dovoljenjem sv. očeta je pater Siedenburg smel maševati kar v svoji civilni obleki. Ko se je vrnil iz Rusije, je tisti kozarec vrgel v globoko jezero, da bi nikdar več ne služil kakim posvetnim namenom.

Vodja belgijskih komunistov skesan umrl v duhovnikovih rokah

Kakor poročajo belgijski listi, je pred kratkim umrl voditelj belgijskih komunistov Jacquemotte umrl spravljen z Bogom in maziljen s sv. poslednjim oljem. V jezuitski kapeli v Aalestu je pater Geerebaert o smrti Jacquemotte povedal tole: Jacquemotte je ravno potoval v vlak. Slučajno pa je v njegov kupé stopil katoliški duhovnik, ki se je začel pogovarjati s komunističnim poslancom, kateri je bil videti močno bled. Jacquemotte se je lepo pogovarjal z duhovnikom ter mu pripovedoval, da je močno bolan in da bo kmalu umrl. Beseda je dala besedo, nakar je vodja komunistov

V francoski ladjedelnici Saint Nazaire dokončujejo čezoceansko ladjo »Pateur«, ki bo vozila v Južno Ameriko. Ladja bo 200 m dolga ter bo obsegala 28.500 ton. Zgrajena bo namesto ladje »Atlantique«, ki jo pred nekaj leti uničil požar.

Mark Twain, veliki humorist, v filmu

Humoristi so v današnjih mračnih časih prav za prav veliki dobrotniki človeštva, ker prinašajo v mrko sodobno življenje smeh in sonce. Zal, da jih je zelo malo vsaj takih, ki v resnici zaslužijo to ime. Zato ni čudno, če svet vedno bolj ceni, upošteva, ter v knjigi, gledališču in filmu oživlja dela velikih humoristov iz prejšnjih dni.

Med te spada nedvomno Amerikanec Mark Twain, ki ga poznamo tudi pri nas po prevodih njegovih najboljših del: »Kraljevič in berač« ter »Mali klatež Tom Sawyer«. Ta ameriški humorist, ki je živel od leta 1835 do 1910, je dosegel nesmrtni sloves s svojimi romani in novelami. Njegov sloves ne le da ni uplahlil, marveč celo vse bolj raste, saj so se za njegovo širjenje zavzeli taki ljudje, kakor menda za nobenega drugega pisatelja ne.

Amerikanci so ustanovili »Mednarodno društvo Marka Twaina« — s sedežem v New Yorku. Predsednik mu je Twainov sorodnik C. Clemens. Podpredsednik tega društva za širjenje slave pokojnega humorista je sam Benito Mussolini. V odboru pa so med drugimi sloviti ljudmi velika švedska katoliška pisateljica Selma Lagerlöf, Norvežan Knut Hamsun, Thomas Mann, Italijan Giovanni Papini, pokojni izumitelj Marconi, Francoza André Maurois in Paul Valéry, itd. itd. Član tega društva je bil tudi pokojni predsednik Českoslovaške Masaryk. V tem društvu so se znašli veliki ljudje, ki so si po svojih nazorih in svojem delu docela nasprotni, vsi se pa ujenajo v prepričanju, da je bil Mark Twain velik pisatelj in velik humorist.

Ni čudno, da je na njegova dela postal pozoren tudi ameriški film, ki si vse bolj išče snovi

v pomembnih literarnih umetninah. Tako je družba Warner Bros, ki je dala v zadnjih letih nekaj filmov velike umetniške in splošne vrednosti (»Pateur«, »Sen kresne noči« itd.), izbrala za filmanje zgodovinski roman Marka Twaina »Kraljevič in berač«. V njem pisatelj z mojstrsko lahkoto in globokim človeškim občutjem prikazuje ob zgodbi o zamenjavi kraljeviča in beraškega otroka eno najbolj zapletenih in najbolj burnih dob v evropski zgodovini.

Film ponazarja roman z vsemi obširnimi in skoraj neizčrpnimi sredstvi, ki so mu na razpolago in je iz Twainovega romana naredil dokumentarno filmsko delo, v katerem prihaja umetniška in človeška vrednost Twainove knjige v vsej prepričljivosti do veljave in postaja last tudi tistih, ki za nobeno knjigo nimajo več smisla. To delo bomo videli te dni tudi v Ljubljani in je prav, da naše bralce nanj opozorimo.

Erroll Flynn in z njim v družbi glasovita dvojčka Billy ter Bobby Mauch, ki igrata v filmu eden kraljeviča, drugi pa berača.

Našminkane stare kure

Da je šminkanje sleparija, to so uvideli tudi ameriški farmarji. Zenska, ki se šminka, slepari soljudi, ki jim pobarvana hoče dopovedati, da je v resnici lepa in mlada, kar pa seveda ne more biti, ker bi se sicer ne šminkala. Ker pa drugi ljudje verjamejo temu, naj imajo, kar hočejo. Sleparija je pač sleparija, dasi ni okusna. Če se torej kaj takega ženskam posreči, so rekli ameriški farmarji, zakaj se ne bi posrečilo nam. Naredimo tako s svojimi starimi kolkami in podgromastimi kurami, da bodo na trgu videti mlade kakor jarkce. In so si nakupili tistih barvastih klincev, s katerimi si ženske rdečijo ustnice. S tem orodjem so farmarji začeli barvati grebene svojih starih kur. In se je izkazalo, da je živalca, če je našminkana, videti za več kurjih let mlajša. Stare kure so šle v denar, da je bilo veselje. Toda nazadnje so kuharice postale pozorne, ko so videle, da so kupljene puste trde in skoraj neužitne, čeprav so našminkane. Policija je morala poseči vmes ter je nazadnje »konfrontirala« vse našminkane kokoši, prodajalce pa zaprla. In sedaj je te mode med kurjim rodom konec. V človeškem rodu pa bo še ostala.

Carovnik na carini: »Kakor se lahko sami prepričate, gospod carinski ravnatelj, je tukaj — hokuspokus — nič carini podvrženega!«

Mlada Eskimka se je po vožnji na saneh v hudem mrazu dala fotografirati s svojima dvojčkoma. Ker so otročiči in mati zime že vajeni, jih mraz ni prav nič motil. Fantka sladko spita, mati pa je vesela, da se je lahko dala fotografirati.

Št. 54.

Vino in peč

Črni vitez je uglasil harlo ter je začel prepevati pristno viteško ljubavno pesem o ljubezni in boju. Samotar pa je očaran poslušal. Včasih se je globoko zamislil, nato pa z obema rokama začel tolči obta, včasih je s svojim glasom tudi sam pritisnil zraven, če se mu je zadelo, da vitezov glas ni dovolj močan.

Ko je vitez končal svojo pesem, je samotar spregovoril:

»Dobro ste peli, gospod vitez! Sedaj sem jaz na vrsti!« Vzel je harlo ter začel prepevati vesel napev o beraškem menihu in o njegovih dogodivščinah po svetu.

»Bravole! Je ploskal vitez, »ta pesem je vas vredna. Ali se ne bojite, da bi si vaše male nerodnosti sam hudič utegnil zapisovati?«

»Nikdar se še nisem bal ne človeka ne hudiča! Naj le pride! En udrac z bičem bo dovolj, da bo začel rjevati ter da bo svoj dolgi rep stisnil med noge!«

Oba pivca sta postajala vedno bolj glasna. Pesem se je vrstila za pesmijo, dokler ni veselja nenadno prekinilo močno trkanje na vrata.

Dr. Henrik Steska:

Nadzor nad banovinsko samoupravo

(Konec.)

Poslovanje banovinskih samouprav, na katere je prenesena notranja uprava, bodo glede nekaterih upravnih vej pristojna resorna ministristva smela nadzirati tudi z dajanjem navodil preko bana in z reševanjem rednih pritožb proti prvostopnim odlokom banovinskega odbora. Da samouprava preveč ne zvoledni in da je ministristva s preveč malenkostnimi navodili ne zamorijo, se omejuje ta način nadzorstva le na one upravne veje, glede katerih banovini ne pripada uredbodajna, torej na varnostno policijo, na trgovinsko, obrtno-industrijsko in rudarsko panogo ter z njo združenim socialno politiko, na zdravstveno policijo, na versko upravno panogo. V upravnih vejah, katere naj banovina ureja z uredbami z zakonsko močjo, tam pa pač ne bi bilo umetno, da bi ministristva dajala navodila, a tudi proti itak le izjemnim prvostopnim odlokom banovinskega odbora ne bi smela biti dopuščena pritožba na ministristvo, nego pod občimi pogoji le še tožba na upravno sodišče.

Po ustavi sme kralj na predlog ministra notranjih poslov razpustiti banovinski svet in odrediti nove volitve. Dasi s takim razpustom ne neha poslovanje banovinskega odbora in njemu podrejenih banovinskih uradov in zavodov, naj vendar zakon predpisuje kratek rok, v teku katerega se mora na novo voliti, da ne bo predolge praznote.

Zakonitosti aktov banovinske samouprave pa ne omejuje na ministristvo, presoja jo tudi upravno in včasih celo redno sodstvo. Proti drugostopnim odlokom banovinskih oblastev, dalje, kadar ni pritožbe na ministristvo, tudi proti prvostopnim aktom banovinskega odbora bodi zastran kriticke subjektivnih pravic možna še tožba na upravno sodišče. Toda dotedanje upravno sodstvo se mora bolje prilagoditi banovinski samoupravi. Sodniki upravnih sodišč se naj postavijo s kraljevim ukazom na trojni predlog banovinskega odbora izmed zadostno kvalificiranih oseb. Proti odobram in odlokom upravnih sodišč naj vobče ne bo pritožbe na državni svet ter naj gre edinole banu pravica, da izjemoma iz razloga večjega državnega interesa ali zaradi enobraznosti v izrekanju pravice v vsej državi izpusti sklep državnega sveta. Upravno sodišče naj sudi tudi kot disciplinsko sodišče na drugi in poslednji stopnji za težje disciplinske pregreške banovinskih uradnikov in ostalih uslužbencev, dalje pa na tožbo kvalificirane večine banovinskega sveta in v stvarih, v katerih smejo ministristva ali ban dajati navodila, tudi na tožbo bana še o odgovornosti banovinskih odbornikov za neizvrševanje sklepov banovinskega sveta, odnosno državne uprave in za škodo, ki so jo namenoma ali

zaradi malomarnosti z nezakonitim vršenjem službe napravili banovini.

Državnemu svetu prizna naša ustava dokajšnjo ingerenco v poslovanje banovinske samouprave, državni svet ocenjuje zakonitost banovinskih uredb še pred njih razglasitvijo, a on tudi šteti banovinsko samoupravo pred nezakonitim vmešavanjem državne uprave v banovinski delokrog.

Glavna kontrola nadzira po ustavi kot vrhovno računsko sodišče izvrševanje samoupravnih proračunov in to s pregledom zaključnega računa. Da morajo posebni ekspozirani organi glavne kontrole predhodno vidirati plačilne naloge banovinskih naredbodavcev, torej ni potrebno, ter bo sodelovanje banovinskega računovodstva povsem zadostovalo.

V manjšem obsegu ter bolj posredno nadzirajo še redna sodišča banovinsko samoupravo. Banovinski uslužbenci in pa tudi ostali funkcionarji banovinske samouprave so po naši ustavi kot izvršilci, banovina pa kot samoupravno telo odgovorni pred rednim sodiščem za škodo, ki jo oni naredijo državljanom z nezakonitim ali nepravilnim opravljanjem službe. Ustava daje tudi osebi, zoper katero banovinski organ v službenem opravilu stori kaznivo dejanje, da ga toži pri sodišču.

Vse te odredbe, ki jih že ustava sama predpisuje ali ki jih naj vsebuje zakon o banovinski samoupravi, jamčijo za pravilno poslovanje banovinske samouprave, tako da ne more biti pomislekov proti kar najprej mogočemu uveljavljanju široke politične samouprave v banovinah, v katerih vse javno življenje kar sili k njej, in pa ožje ekonomske samouprave v ostalih pokrajinah. S tem zaključujem vrsto člankov o potrebi banovinske samouprave in njeni ureditvi še pred gotovo tudi potrebno izpremembo naše dosedanje brez sodelovanja naroda izdane ustave.

Dostavke: V članku v št. 20. čitaj v 3. odstavku, 3. vrsti, »sile« namesto »liste«; v št. 23, v 14. vrsti »srednj« namesto »eventualno«; v št. 27, v 20. vrsti »predsednika« namesto »predstavnik« in v 2. stolpcu, 6. vrsti, »posamič« namesto »poedincev«; v št. 31. pride v 17. vrsti od konca po besedi »obdobja« besedilo »produkcije. Le država sme produkcijo kot tako obremenjevati z davčnimi namoli na surovine in na pomožna sredstva, ker se njej ni ozirati na možnost prevallitve na potrošnike v dotični banovini in sploh na možnost prevallitve kjerkoli. Tak draven davek je predvsem tudi davek — —; v št. 33. čitaj v 31. vrsti »ustavne« namesto »sestavne«.

PO SLOVENSKE DOMOVINI

Pluž

»Čarovnica Kirke«. To komedijo v štirih dejanjih, ki jo je spisal pljuški župan dr. Lojze Remec, bo uprizorilo Dramsko društvo v mestnem gledališču v nedeljo ob 3 popoldne. Cene so globoko znižane. Predprodaja vstopnic je v Glavni zalogi tobaka. Ker je povpraševanje po vstopnicah veliko, priporočamo, da si jih preskrbite že v predprodaji, da si tako zagotovite prostor pri predstavi.

Odlikovanje. Zaradi zaslug za Rdeči križ sta bila odlikovana z zlato svetinjo g. dr. Matija Mrgole, s srebrno svetinjo pa strokovna učiteljica gđ. Lojzika Kocmutova. Čestitamo!

Jesenice

Volitve obratnih zaupnikov. Pri jesenjski železarni volijo obratne zaupnike nad 3500 delavcev, zato je zanimanje za izid precejšnje. Po dolgi debati proti letošnjim volitvam in za podaljšanje dosedanjih zaupniških mandatov, v kolikor je to mogoče, ter za volitve in za omogočenje, da si tudi novospregjeti delavci po lastni volji zberejo zaupnike, je prišla končna odločitev, da bodo volitve obratnih zaupnikov. Volilni odbor sestavljajo najstarejši delavci, večinoma vsi veterani nepretrganega 40 letnega dela. Castiljivi, izkušeni in vsega zaupanja vredni možje v volivnem odboru jamčijo za najbolj pravično postopanje pri volitvah. Za pripravo v volivnem postopku je najbolj nastopala mlada ZZZ, Resnici na ljubo pa moramo povedati, da je pri sestavi volivnega odbora sodelovala izmed vseh ostalih organizacij le javnistična NSZ. Sedaj, ko je vse pripravljeno, se bo delalo na izvedba volitev. ZZZ nastopi samostojno, vendar se čuje, da je pozvana tudi JSZ, da nastopi skupno za blok katoliškega delovnega ljudstva. Verjetno je, da bo ta blok ustanovljen. Vsekakor bodo jesenjske volitve obratnih zaupnikov zanimive tudi izvenstrokovno, ker je verjetno, da bodo socialistične struje skušale vabiti v svoje vrste tudi priistahe slovenskega ljudstva.

Kino »Krekov dom« predvaja danes zvečer dvojni program: »Zadnji vlak iz Madrida«, velfilm iz zadnje državljanske vojne, in »Rdeči plašč«, romantičen pustolovski velfilm. Igra poznani igralce Conrad Veidt in Annabelle. — Dodatek »Foxov« tednik.

Kranj

Zveza združenih delavcev je otvorila svojo pisarno v knjižnici Ljudskega doma. Uradne ure so od 9—12 in od 16—18. V pisarni se sprejemajo novi člani ZZZ, tukaj se dobijo tudi pojasnila glede služb po tovarnah in delavnicah, obenem pa bo pisarna posredovala za svoje člane delo. — V istih prostorih je začelo tudi pisarna Tekstilne zadrugi in ima iste uradne ure.

Ne pozabite, da ponove v nedeljo Tržičani v Kranju opereto »Cigan baron«. Preskrbite si vstopnice že v predprodaji!

Knjižnica Ljudskega doma, ki je prišla ob času JNS-režima ob veliko svojih knjig, si je pred dnevi nabavila veliko izbiro knjig priznanih domačih in tujih pisateljev. V izbiro ima sedaj tudi najnovejše knjige. Knjižnica posluje ob nedeljah popoldne.

Pomanjkanje pismoŋov v Kranju. — Pošta Kranj zapušuje sedaj samo devet pismoŋov, dasi spada pod to pošto poleg mesta Kranja 31 vasi, ki so večinoma precej oddaljene od mesta. Razumljivo je, da dostava po vaseh ne more biti redna in točna. Nekatere vasi dobivajo pošto šele pozno zvečer, v vas Klanc pa se sedaj pošta sploh ne dostavlja, ker je zbolel eden izmed pismoŋov. Pošta Kranj bi morala imeti z ozirom na izredno velik delokrog vsaj 14 pismoŋov na razpolago.

Ljutomer

V prejšnjem tednu je bil v našem Katoliškem domu krasno uspehi tečaj o sadjarstvu, vinarstvu in kletarstvu. Priredila ga je tukajšnja krajevna kmečka zveza. Na tečaj so bili povabljeni gospodarji, kmečki in viničarski sinovi. Odzvalo se je temu povabilu mnogo udeležencev. Opazili pa smo med udeleženci pretežno večino naših viničarjev. Število udeležencev je bilo nad vse zadovoljivo. Vsaj je obiskovalo ta tečaj okoli 100 udeležencev. Vsak dan popoldne so bila praktična predavanja; da so bila predavanja res izvrstna, priča dejstvo, da je bilo vsak dan veliko poslušalcev. Seveda so najbolj vlekli praktične vaje vsak popoldan. Na teh vajah so se temeljito naučili cepiti trsje, sadje, rezati in gojiti vinsko trto, enako s sadjem. S tem tečajem je pokazala Kmečka zveza, da razume velik pomen tečajev, na katerih so sinovi naših lepih ljutomerskih gor in murskega polja pravi izprvo razumeli pomen vinogradništva, sadjarstva in kletarstva. Ta tečaj se ni končal. Pred važnimi opravili bo še Kmečka zveza pravočasno obvestila vse udeležence, da nadaljujejo tečaj. Zelim in upamo, da nam bo Kmečka zveza še večkrat priredila temu primerne tečaje, da bodo naši sinovi vzrasli v razumne vinogradnike in napredne sadjarje.

St. Jerne

Elektrifikacija št. Jerneja in okolice je zaključena in bo v soboto zvečer prvič zažarela težko pričakovana elektrika. Otvoritvenih slovesnosti se bo osebno udeležil tudi g. ban, ki mu bo zaradi zaslug in izdatnih podpor, ki jih je izposloval šentjernejški občini, od tej priložnosti podeljena diploma častnega občanstva.

Umrli je na Dol. Brezovici Uršula Štrajnar, ki je dočakala častljivo starost 90 let. Ker je dolgo časa služila pri nekem profesorju, so ji ljudje splošno rekli »profesorjeva Urša«. — V isti vasi pa živi še zdrav in čil naš najstarejši faran, nad 90 let stari pos. Kegljivič, ki je živ vir in kronika dogodkov iz minulih let.

Naša šola, ki jo obiskuje nad 850 otrok, je postala premajhna in bodo morali upravitelji stanovanje preurediti v dve učni sobi. Za upravitelja pa bo občina zgradila malo hišico na šolskem vrtu. — Novo šolo bodo gradili tudi v Čadrecih in se občina že pogaja za odkup primerne prostora.

Dobrepolje

Lesno-obrtni tečaj. V ured, 9. febr. se je pričel v novi šoli na Vidmu lesno-obrtni tečaj, ki ga prireja banovina na pobudo našega župnika gosp. Merkuna. Vodi ga učence tukajšnjega rojaka, umetnika kiparja g. Kralja — g. Repič. Skupaj eta že izdelala krasen spomenik padlim vojakom, ki etoji pri naši cerkvi. Prireditve tega tečaja je velike važnosti za našo dolino, ker se bo naše ljudstvo polagoma privadilo izdelovanju raznih potrebnih lesnih izdelkov in se bo s tem uvedla tudi v našo siromašno dolino domača obrt, ki bo prinesla gotovo nekaj zaslužka našemu ubogemu kmečkemu človeku.

Potres. V noči na 7. febr. smo čutili okoli pol treh v naši dolini močan potresni sunk. Šipe v oknih so glasno zažvenketale in posode v kuhinjskih omarah je močno zaropotalo.

»Vaški lovov« je bil naslov veseligr, ki so jo igrali naši fantje in dekleta v nedeljo, 6. t. m. v nabito polni dvorani Pročevnega doma. Igra je prav lepo uspeła.

Poroka. Dne 8. t. m. se je poročil v naši farni cerkvi g. Osterman Stanko, narednik kr. mornarice v Šibeniku, z gđ. Jožico Novak, hčerko uglednega posestnika g. Novaka iz Vidma. Zakoncema želi mo polno božjega blagoslova.

Smrti goši. S smrtno posestnice Ivane Znidaršič iz vasi Podgori, ki smo jo pokopali dne 8. t. m., je to v naši dolini že osmi primer smrti v tem letu.

Cerklje ob Krki

Elektrika. Dolgo že čakamo nanjo. Upali smo, da nam bo svietila v zimskem času. Sedaj se obeta, da bo zasvetila v februarju. Bomo videli, če bo to res.

Novo pokopališče. Ker je pokopališče sredi vasi ob državni cesti in že davno preunajhno, smo primorani da zgradimo novo. Komasačija zemljišče bo omogočila, da dobimo primeren prostor. Ni ga lahko najti, ker je skoraj povsod voda v izkopani jami. V zadnjem času se je posrečilo, da smo dobili ugodno zemljo na lepem kraju med vasi Cerklje in Črešnjice. Skušali ga bomo dograditi še to leto.

Lanska slaba letina. Zelo se kažejo njene slabe posledice. Ze zdaj je mnogo družin, ki nimajo kaj dati v mlin. Nekaj brezplačne koruze je prišlo za najpotrebnejše. Pričakujemo še drugo pošiljatev, katero je naročila občina. Prav tako bodo ljudje kupovali semenski krompir. Le škoda, da jim tako zelo manjka denarja. Revni otroci so upali, da bodo za božič dobili nekaj obleke. Pa v šoli niso nič dobili. Le karitativna zveza je nekaj darovala.

Velika Pirešica

Doslej (do 19. t. m.) nam je bila dostavljena pošta iz Zalca 3krat tedensko, kar vsekakor ni odgovarjalo potrebam. Nujno bi bila potrebna 2 pismoŋov. Dosedanji pismoŋoša g. Uranjek Jožef je moral dostavljati pošto za 2 župna urada; Galicija in Ponikva ter za 3 šole: Pirešica, Ponikva in Galicija.

Galicija smo pa nenadoma ostali brez pošte, ker je bil imenovan pismoŋoša premešten v Velenje, kjer nadomešča obolelega tovariša. Ne moremo razumeti, zakaj bi morali ostati v Veliki Pirešici brez vsake pošte, kakor da nismo enakovredni državljanji in davkoplačevalci. Tako stanje je popolnoma nevzdržno ter prosimo, da odločilni činitelji upoštevajo nujno potrebo red v zadevi pošte. Upamo, da je rešitev zelo enostaven, ker je iz-

Sport

Akad. smučarsko prvenstvo v Hoigasteinu Štateja ljubljanske univerze dosegla 3. mesto

Hoigastein, 10. febr.

Dosedaj smo trenirali ob krasnem vremenu. Danes pa, ko je prvi dan tekm, se je popolnoma skazalo.

Heim, Novak, Herle in Sorli, ki so šli že ob pol osmih jutraj trenirati na progo za smuk, so imeli spočetka lepo vreme, okrog poldne pa jih je že oviral sneg, ki je začel počasi naletavati.

Okrog pol dveh popoldne je bil start za štateja v najhujšem snežnem meteu. V dobri uri je zapadlo 10 cm novega južnega snega in naši tekmovalci Dečman, Primožič, Beve in Močnik so bili v velikih skrbih zaradi mazanja.

Štateja je bila sestavljena iz dveh prog. Prvi in tretji član četvorice sta tekla 6 km dolgo ravnijsko progo, drugi in četrti pa 8 km dolgo in nuno napornejšo progo. Vseh moštev je bilo 16.

V jugoslovanski štateji je prišel Dečman. Dasi zaradi bleisure na rami teka dalj časa ni treniral, je vendar predal kot tretji v prav dobrem času. Moštvu univerze iz Grada je prinesel ogromno naskoka Hesse, naš znanec z akademskih tekem v Planici lanskega leta, ki je predal kot prvi. Kot drugi je predal Nemeč Meyer.

Dečman je predal Primožiču, ki se je napotil na drugo, težjo progo, in z zelo dobrim časom odbral tretje mesto.

Od Primožiča je prevzel predajo Beve. On si je moral v kratkem času obuti Dečmanove čevlje in smuči in ni imel dovolj časa, da bi še enkrat namazal. Tako je prišel na predajo kot peti.

Sedaj se je zapodil spet na težjo progo Moč-

Maverjev pokal pred zaključkom

V nedeljo, dne 13. t. m. se bo odigralo predzadnje kolo tekem za prehodni Maverjev pokal.

Nasprotniki so tokrat: ob 13.30 Rapid — Slavija. Pohorje. Prvo srečanje je Rapid odločil s tesnim rezultatom 2:0 v svoje korist in bo tokrat napel vse sile, da doseže boljše gol diferenco, ki bo — kakor kaže — precej važna za končen placement na tabeli. Slavija bo sigurno audila močan odpor in skušala vsaj pred koncem tekovanja doseči kako točko.

Glavna tekma se prične ob 15. uri med Maribor in Železničar. Ako se Maribor tudi tokrat posreči premagati nevarnega nasprotnika, je skoraj siguran prvak tekovanja. Klub se važnosti te tekme zaveda ter bo postavil najboljšo moštvo, ki se je za to tekmo temeljito pripravilo. Gotovo bo tudi ta nedelja prinesla napete in lepe tekme ter privabila zopet številno občinstvo na stadion Železničarja ob Tržaški cesti v Mariboru.

SK Železničar, Maribor

Tajništvo kluba »SK Železničar« v Mariboru se nahaja od 1. februarja 1938 na stadionu. Uradne ure so dnevno od 15 do 19. Pošta na stavbni se nadalje na delavnice državnih železnic v Mariboru.

Vrstni red treningov je sledeči: ob ponedeljskih vajeniška šola; ob torkih 1. moštvo, rezerva in mladina; ob sredah lahka atletika; ob četrtkih 1. moštvo in rezerva; ob petkih mladina; ob sobotah lahka atletika.

Sahovska sekcija ima svoje igralne večere ob torkih, četrtkih in sobotah od 19. ure naprej v klubskih prostorih na stadionu.

Namitni tenis ima na razpolago telovadnico dnevno od 15. do 18. ure v zimskem času in od 15. do 20. ure v poletnem času.

V nujnih slučajih je na razpolago telefonska številka 22-17. V tem slučaju se je obrniti na g. Jonkoto.

Uradna vremenska poročila

Tujsko prometnih zvez Slovenije. JZSZ in SPD od 11. februarja 1938

Rateče-Planica, 920 m: —6, jasno, mirno, 3 cm novega snega na 30 podlage, pršilo, skakalnice uporabne. Planica — Statna (dom Ilirja), 990 m: —5, pooblačeno, mirno, 5 cm snega na 11 podlage, drsališče upor. Rateče-Petelinjek, 116 m: —4, pooblačeno, mirno, 5 cm novega snega na 115 podlage, pršilo. Kranjska gora, 810 m: —6, barometer pada, pooblačeno, mirno, 5 cm snega, pršilo.

Dovje — Mojstrana, 650 m: —3, pooblačeno, mirno, 3 cm pršila na 30 podlage. Fogel, 120 m: —3, deloma jasno, mirno, 10 cm pršila na 100 podlage.

Bled, 501 m: —2, barometer pada, pooblačeno, sren, 23 cm, drsališče na jezera uporabno. Pohorje — Sporthotel, 1300 m: —4, oblačeno, 35 cm pršila na 105 podlage.

Se. Janec v Bohinju, 530 m: —1, deloma jasno, mirno, 70 cm snega, prisojno sren, osojno suh.

redno mnogo, mnogo interesentov za tako službo. Zelim, da ne ostane naš glas zglae vpiljoega v puščavici.

„Miklova Zala“ na cel skem odru

Preteklo nedeljo je uprizorila Jugoslovanska strokovna zveza v Celju v mestnem gledališču narodno igr »Miklovo Zala«. Takega navala v gledališču že dolgo časa ni bilo. Nad 200 ljudi je zaman čakalo pred gledališčem, ki je bilo že v predprodaji razprodano. Prireditve Jugoslovanske strokovne zveze v Celju so vedno dobro obiskane, saj se pa tudi igralci potrudijo. Nedeljska prireditev pa je še posebno odlično uspeła. Režiser g. Joško Jurac je posrečeno razdelil vse vloge, njegova odlična režija pa je ustvarila izvrstno podajanje vlog vseh igralcev. Posebno dovršeno so odigrali svoje vloge Mirnik France v vlogi Serajnikovega sina Mirka in Prevovnik v vlogi židovskega trgovca Tresoglava. Podajanje vlog je bilo v splošnem izvrstno. Gospe Debeljakovi, ki je svojo težko vlogo Almirine odigrala z nje lastno gledališko umetnostjo, se pozna, da že dolga leta sodeluje pri vseh gledaliških predstavah v Celju. Prav lepo je zvenelo pri igri korosko narečje, ki je zaradi igralcev, ki so po rodu Koroski, vzbudilo spomin na našo Korosko, kjer govorje naši rodoljubi vedno z ljubeznijo slovenski jezik. Pri koroskih narodnih nošah smo precej pogrešali, kar pa je opravičljivo, ker ni bilo mogoče dobiti popolnih koroskih narodnih noš. Gđ. Mirnikova je vlogo Zale odlično podala in lahko rečemo, da je gđ. Mirnikova igrala, ki še mnogo obeta. Najbolje je odigral svojo vlogo g. C. Debeljak, ki je započel glavne misli vse igre, ki so izzvenle v borbi za pravico, božji klic ubogega blazneža, ki je znoril in ki je s strašnim krotom zabodel z nožem njo, ki je izdala rodno zemljo, rodne brate. Igra je res nudila vsemu gledališču razvedrilo in obilo duševne hrane ter so igralci želi burne aplavze. — S. S.

nik. Razvila se je neverjetna borba za končni placement, kajti vsako moštvo je postavilo kot zadnjega svojega najboljšega moža. Prvi je prišel na cilj v krasnem stilu Gradčan Rössner, ki je zmagal lansko leto na naših akademskih tekmah v Planici, 11 in pol minute za njim Nemeč Beyrer. Sedaj smo zagledali v daljavi dvojico, ki se je bližala cilju. Polagoma se je izločil Močnik in pasiral cilj kot tretji. Za nas krasen uspeh, saj smo se vsi bali, da bo Beve, ki trenira le skoke, toliko izgubil, da se ne bi dalo več nadomestiti.

Rezultati so sledeči:

1. Univerza Graz (Hesse, Pugl, Denzel, Rössner) 2:29.20;
2. Univerza München (Stüttzel, Meyer, Müller, Beyrer) 2:21;
3. Univerza Ljubljana (Dečman, Primožič, Beve, Močnik) 2:25.11.
4. Univerza Brno 2:25.40.
5. Univerza Innsbruck 2:30.16.
6. Univerza Dunaj 2:31.13.

Nato še ostalih deset univerz. Kakor vidite, so se naši tekmovalci izredno dobro odrezali!

Posamezni časi na prvi progi:

1. Hesse 31.51; 2. Stüttzel 33.40; 3. Dečman 34.01; 9. Sailer, 12. Fogy, 16. Beve.

Posamezni časi na drugi progi:

1. Rössner 35.20, 2. Beyrer 35.32, 3. Močnik 35.33, 4. Knobloch, 5. Mayer, 6. Primožič.

Jutri, v petek, bo tek na 18 km. Na Močnika stavimo po njegovem današnjem uspehu mnogo nad.

S. M.

Zlatorog v Bohinju, 530 m: —10, pooblačeno, 90 cm snega, osrenjen.

Dom na Korni, 1530 m: —7, jasno, mirno, 10 cm pršila na 200 podlage.

Dom na Kravcu, 1700 m: —8, 100 cm snega, osojno suh, sieer osrenjen.

Velika planina, 1538 m: —6, oblačno, severozapad, 120 cm snega, po robvih poledele, osojno suh.

Pohorje, Pohorski dom, 1030 m, in Mariborska koča, 1050 m: —1, pooblačeno, vetrovno, 20—30 cm snega, anel.

Pohorje, Ruška koča, 1749 m: —5, pooblačeno, vetrovno, 10 cm starega snega, snež.

Pecca, 1651 m: —3, oblačno, mirno, 10 cm pršila na 100 podlage.

Rimski vrelce, 530 m: —7, pooblačeno, mirno, 10 cm pršila na 30 podlage.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

ZSK Hermes, nogometna sekcija. Jutri ob 13 igramo z SK Ljubljano na njenem igrišču. Oglejte si objavo na našem igrišču ali pri Sport-Kmet.

Planinci. Konec meseca junija 1938 se bo vršil v Pragi kongres Mednarodne Unije planinskih združenj in kongres Asociacije slovenskih planinskih društev.

Sočasno bo Klub čekoslovanskih turistov proslavil 50. letnico svojega obstoja. Vsem udeležencem teh kongresov je uprava čekoslovanskih državnih železnic dovolilo 50% popust pri voznini po 6 dnevnem bivanju na osemilju čekoslovanskih republikah in to v času od 1. maja do 31. oktobra 1938. Ta popust velja za vsa potovanja izvenmeov v Češkoslovansko in je potrebno, da se dotični izkaže pri železniški blagajni s potnim listom, kar služi za dokaz, da je izvenmeov. Zveza planincev na Češkoslovansko, v Prago in v Tatru, na kar že dopu opozarjamo, da si morete pravočasno rezervirati potovanja.

Jugoslovanska knjižgarna v Ljubljani

Dr. Pregelj Ivan. Osnovne ertice iz književne teorije, 112 strani, cena vezani knjigi je 24 dinarjev, založila Jugoslovanska knjižgarna v Ljubljani. — Knjižica, katero so vsi izobraženci in učeča se mladina željno pričakovali, je sedaj izšla. Saj dosedaj Slovenci še nismo imeli zares priročne in enotne knjige o tem vprašanju, ki se zlasti v šoli pri pouku slovenščine neobhodno potrebuje. Saj pride vsak od časa do časa v položaj, da želi v teh vprašanjih pojasnila. Posebno pa bo z izdajo osnovnih ertice ustrezno našim profesorjem in dijakom, ki bodo dobili iz drobne knjižice vsa pojasnila iz književne teorije, katera so sedaj morali iskati po raznih knjigah. Pojmi so jasno razloženi in podani v kleni predelavi. Knjiga obravnava najprej epsko pesništvo, nato liriko, dramatiko, prozo. Zanimiva in za vsakogar praktično uporabna pa so na koncu knjige: Osnovna pregledna vprašanja in odgovori iz epike, likre, dramatike in proze. V drobnejšem tisku pa so podani potrebni oris in pregledi vsake književne vrste po posameznih književnostih s posebnim ozirom na slovensko, hrvatsko in srbsko. Delo zelo topla priporočamo.

Selca nad Škofjo Loko

Zadnje nedeljo v januarju je bil tu občni zbor JRZ ob obilni udeležbi članov. Na shodu je poročal član banovinskega sveta Planina iz Škofje Loke. Njegova stvarna izvajanja so moške in fantje s priznanjem vzeli na znanje. Zda se razvija tako živahno delovanje, da moremo reči, da gredo dela nekako vstrice s predvojnimi časi, ko je tedanji deželni odbor storil toliko dobrega v splošno korist ljudstva. O občinskem gospodarstvu je govoril župan Megušar in poudaril, da že dolgo let občina ni bila finančno tako na trdnem, kakor je ravno v tem letu. Bog daj, da bi se gospodarske razmere še naprej tako izboljševale, zakaj življenje zadnjih let se je že čim dalje bolj bližalo pravemu siromaštvu. Na koncu je še omenil veselo novico, da bodo naše hranilnice zopet zaživele. Občni zbor, ki je potekel v prav prijetnem razpoloženju, je izvolil zanjeprej iste moške in fante v odbor.

Fram

Političen shod. Preteklo nedeljo so se zbrali v gostilni g. Kosa v Framu ostanki JNS-arije na političen shod. Za borbo proti vladi in papežu je navzoče navduševal Mravlje, poslanec litijanskega okraja. Ne glede na to, da je bil ta shod predčasno zaključen, je važno vprašanje, kaj je g. Mravlja privedel tako daleč proč od svojega okraja oznanjati svoje nauke. Morda pa mu je v litijanskem okraju odklenalo. Naj si nikar ne domišlja, da bo v našem okraju boljše opravil. Poslanca g. Mravlja je odpeljal od nas s svojim avtomobilom g. Kunej v bližnjo Podovo na shod.

Framski novinar v »Mariborskem Večniku jutraj« je gotovo dva meseca bolehal za spalno boleznijo. Sicer ne bi mogel pisati o zadevi, ki je bila rešena pred dvema mesecema, da so zvedeli šele ste dnje. Oblasti je namreč že tedaj rešila pritožbo posestnika Jožeta Ačka, da on sploh ni bil upravičen prejeti zanj določene količine pšenice, ki jo je občinski odbor nakupil za prejetih 4000 din od banske uprave. Kdor pa količjak pozna poslovanje v sedanjih velikih

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sobota, 12. febr.: 12. Druga za drugo plošča hiti, pa vsaka za boljšo voljo skrbi — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.20 Druga za drugo plošča hiti, pa vsaka za boljšo voljo skrbi — 14. Napovedi — 17. Za delopusta (igra Radijski orkester) — 17.40 Vpliv svetovne vojne na razvoj letalstva (g. Janko Colnar) — 18. Za zabavo in za ples — igra Strmel kvartet učiteljskih abiturientov — 18.40 O smernicah racionalnega gozdnega gospodarstva s posebnim ozirom na javna dela, 11. predavanje (g. inž. Karel Tavčar) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.30 Pregled sporeda — 20. O znanosti (g. inž. dr. Al. Kuhar) — 20.30 »Takisto bo« Pavlinha pisal / resnične bodo slike risal / srčno nečaje strela bistrice / v pisane, doktorje, ministre / budno zasnežene kmetijske / biljoč poslanec samoklave / nemakularje in narodnjake / če bodo delali napake. Zbaven in zelo poučen prezer Levstikovega salijevga lista »Pavlinha« iz leta 1810. Za pisan večer priredil Niko Kuret. Sodelujejo člani rad. igr. družine ter Jožek in Ježek. — 22. Napovedi, poročila — 22.30 Za vesel konec (igra Rad. orkester).

Nedelja, 13. febr.: 8.00 Vesel nedeljski pozdrav (plošče) — 8.15 Prenos cerkvene gl. iz franč. cerkve — 8.45 Verski govor (g. dr. R. Tominec) — 9.00 Napovedi, poročila — 9.15 Pisani zvoki (plošče) — 10.00 Dvospet Dvoraka in Prochazke (gld. L. Zupan in L. Vedral) — 11.00 Otroška ura: Sirotka Jerica — 11.30 Koncert Gregorčevih skladb, izvajajo Radijski ork., dirigent g. Janko Gregor — 12.00 Napovedi, obvestila — 12.30 Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po želji) — 13.00 Terezi Stritarjevih pesmi mladinske pesmi — 17.00 Kmetijska ura: O reži vinske trte (g. V. Kuret) — 17.30 Bernhard: Kmetijska, venek (plošče) — 17.30 Lumpaci Vagabund. Po burki L. Nostroya in po motivih iz istoimenskega filma priredila za radio Jožek in Ježek. Sodelujejo člani rad. igr. družine in Radijski orkester — 19.00 Napovedi, poročila — 19.30 Nac. ura — 19.30 Odmevi iz Koroske (plošče) — 20.30 Prenos s Dunaja: Viktor Hruby: Življenje je ples, radijski popturi — 21.30 Reprodukcijski koncert ples. glasbe — 22.00 Napovedi, poročila — 22.15 Veseli zvoki (Radijski orkester).

Drugi programi

Sobota, 12. febr.: Belgrad: 20.00 Nar. gl. — 21.00 Prenos Mozartove opere »Figarova svatba« iz milanske Seale. — Zagreb: 20.00 Opera. — Dunaj: 19.10 Simfoniki — 20.00 Orkester in smisel — 21.30 Plošče — 22.15 O filmu — 22.35 Kvartet. — Budimpešta: 20.00 Opereta »Zoročenka« iz Hamburga — 22.15 Plesna gl. — 23.00 Vojška godba. — Rim-Bari: 16.00 Simf. konc. — 21.00 Mozartova opera »Figarova svatba«. — Praga: 19.15 Zabavni program — 21.30 Operetna gl. — 22.30 Jazz. — Varšava: 20.00 Nar. gl. — 21.00 Prenos iz milanske Seale (Mozartova opera »Figarova svatba«). — Sofija: 19.00 Nar. gl. — 19.35 Jazz — 20.00 Vok. konc. — 20.45 Cel. — 21.15 Simf. gl. — 22.00 Operna gl. — 22.40 Lalika in plesna gl. — Berlin: 19.00 Plesna gl. — 20.00 Glasba tujih dežel. — 21.00 Vojška godba. — Königsberg-Lipsko-Köln: 19.10 Plesni večer. — Prati-slava: 20.00 Orkester in zbor. — Stuttgart: 19.15 Voj. godba — 20.00 Zabavna glasba in parodije.

Maurice Leblanc:

35

Izredne pustolovščine Arsena Lupina.

Otok tridesetih krst

Da se taka malomeščanka kakor vi, jezi namne, otok slabše. Vorskij je eden tistih, ki ravna po svojih nagonih in strasteh. Njegovi nagoni in strasti vam niso ugajali? Kakor ste hoteli, gospa. Prost sem bil, začel sem zopet svoje življenje. Samo...

Nekaj časa je molčal, potem pa je dognal: »Samo ljubil sem vas. In ko so se dogodili leto pozneje kar vrstili, ko vas je izguba vašega sina vrgla v samostan, sem ostal sam s to ne-nasičeno, žgočo in mučno ljubeznijo. Kaj je bilo moje življenje, lahko uganete. Cela vrsta razuzdanosti in silnih pustolovčin. Kjer sem vas zaman skušal pozabiti in potem upi, sledi, ki so mi jih kazali in po katerih sem slepo hodil, da sem nato padel v še večji obup in samoto. Tako sem našel vašega očeta in sina. Zvedel sem za njuno tukajšnje zavetje. Nadzoroval sem ju in oprezoval sam ali po posredovanju oseb, ki so mi bile popolnoma vdane. Računal sem, da bom tako prišel do vas, ki ste bili edini cilj mojih trudov in glavni vzrok vseh mojih dejanj, ko je izbruhnila vojna. Osem dni potem sem bil zaprt v koncentracijski tabor, ker nisem mogel iti preko meje...«

Ustavil se je. Njegov trdi obraz je postal še trši in glasno je nadaljeval:

»Oh! Pekel, ki sem ga tam preživel. Vorskij! Vorskij, kraljevi sin, med umazaniji potepuh. Vorskij, ujetnik, zasramovan in sovražen od vseh! Vorskij, umazan in ušiv! Moj Bog, kako sem trpel. Toda pustimo to. Bil sem toliko pameten, da sem ušel smrti. Če je bil kdo drugi zaboden namesto mene, če je kdo drugi pokopan namesto mene v kakem kotu Francije, za to jaz ne žalujem. Kdo drugi ali jaz, treba je bilo izbrati. Izbral sem.

občinah ve, da se prav lahko pripeti, da kdo drugi dvigne njegov delež. Kako naj občinski tajnik, ki je med nami šele pol leta, pozna vse občane? — Da se ne bo treba novičarju tolikokrat pogovarjati in spraševati svojih pristavev, kje je krompir, ki sta ga darovali sosedni občini Rače in Slivnica za prizadete po toči, javno povemo, da bodo vsi ti darovi razdeljeni hkrati s koruzo, ki je te dni prispela. Darovanega je 3500 kg krompirja, 170 kg fižola in 40 kg ajde. Vseh občanov v občini je nekaj nad 3000, od teh je prizadela toča dobro polovico; no sedaj si vsak lahko sam izračuna, koliko bo prejel. Novičarju svetujemo, da se z enakomerno pogovarja in razpiše o delovanju bivšega občinskega tajnika, katerega odstaviti so se toliko protivili njegovi somišljeniki v občinskem odboru.

Tržič

Naš občinski proračun je bil sprejet že na seji konec januarja. Izkaže 1.177.564 din razhodkov in prav toliko dohodkov. Napram lanskoletnemu se je povečal za 251.576 din, da bo mogoče izpolniti vse obveznosti posojil in da bodo končno poravnani zaostali računi bivšega gospodarstva na naši občini. Davkoplačevalci so pričakovali zaradi adaptacijskih del pri novem velikem občinskem domu v tem proračunskem letu hujših bremen in so jih nekateri napredni prijatelji tudi v tem oziru strašili. Naša predlilnica, ki je največji tržiški davkoplačevalec, je pa razumela v polni meri pravo gospodarsko stremeljenje občinske uprave in za uresničitev mnogih novih načrtov v bodočem proračunskem letu smo doživeli samo to spremembo v proračunu, da so se občinske doklade dvignile od 50 na 65% in trošarina za vino je povečana za 50 par pri litru. Bivši gospodarji Tržiča naj gredo kar vprašat v sosednjo občino sv. Katarina, kakšne doklade ima tam rečno ljudstvo, ki je pred leti poslušalo njihove blagohotne nasvete za zidavo dveh šol! Za proračun so glasovali vsi člani občinskega odbora, razen enega, ki ima pa vendar tudi to zaslugo, da je v svojem času pritisnil prvi merodajni podpis na listino, s katero je bilo storo poslopje za bodoči občinski dom kupljeno. Najbrž se je takrat tudi zavedal, da čevljarske delavnice ne bodo za urade!

St. Peter pri Novem mestu

Za most čez Krko v St. Petru se je začelo zadnje mesece precejšnje gibanje. Je pa stvar res pereča. Če povemo, da ni od Novega mesta do Drage, to je na razdaljo 13 km, čez Krko za vozila nobenega prevoza, je potreba mostu več ko dovolj utemeljena. Nedavno so se zbrali v St. Petru zastopniki najbolj prijetih občin, ki so se ob prietnosti člana banskega sveta g. Vebela, posvetovali, kako nujno zadevo čimprej spraviti v pravi tir.

Novi pravilnik o banovinskih trošarinah je spčetka napravil med našimi ljudmi precej vroče krvi. Nič čudnega! Njihovi informatorji so bili ljudje, ki sami pravilnika niso razumeli. Še več pa je bilo takih, ki so hoteli z novim pravilnikom dvigniti med vinogradniki veter, ki naj bi ga iz nečednih namenov ujeti v svoja jadra. Domača kmečka zveza je s primernim poukom ljudi povsem pomirila.

Proračun tukajšnje občine nam napoveduje za prihodnje proračunsko leto 156 odstotno doklado na državne davke. Največ izdatkov gre za amortiziranje dolga, ki je bil najet za naše novo šolsko poslopje. Res visoka občinska doklada naše občane močno obremenjuje, a tolaži jih pri tem vaši zavesti, da se pod sedanjo občinsko upravo dolg znatno zmanjšuje, dočim se pod prejšnjim občinskim odborom kar ni premaknil z mrtve točke.

Višnja gora

Kdor hoče zdrav biti in starost dočakati, naj se preseli v Višnjo goro. Tukaj je doma zdravje oziroma visoka starost. V mali vasi Dedendol pri Višnji gori so kar tri stare grče blizu skupaj. Stari Smerekar šteje 85 let, stari Kave 87 let; stara Sklopka pa že 90 let. Vse pa poseka stara Permiževka z Velike Loke, ki šteje že 94 pomladi. Trdna korenina je stari lesar Kave, ki s svojimi 87. leti še vedno teše in postavlja pode in kozolce. Poleg teh imamo še več drugih starinov nad 80 let starih.

Višenjski polž se je tudi pomladil. Nič več ne leze počasi, ampak kar dirja za napredkom. Poleg Polževke doma si je zgradil v Višnji gori v preteklem letu moderno kopališče, ki je bilo kar dobro obiskano od tujece. Zidajo se nove hiše, stare pa se praznijo. Pri kolodvoru sta že dve javni tehtnici, pa pravijo, da postavijo tudi v mestu dve. Eno že imajo. Samo to je križ, ker se Višnjani ne morejo z bogati, kje naj jih postavijo. Vsek gostilničar bi jo rad imel pred svojo hišo. — Tuji, pridite v Višnjo goro! Pozimi boste smučali, poleti se kopali, pa poceni živeli in starost dočakali.

In ni bila samo trdovratna želja po življenju, ki me je silila, da sem tako delal, ampak predvsem nekaj novega, nekaj nepričakovanega, ki se je pojavilo v moji temi in ki me je slepi s svojo svetlobo. A to je moja tajnost. O tem bom govoril pozneje, če boste hoteli. Za sedaj...

Med vsem tem govorim, ki ga je govoril iz igralskim navdušenjem, je Veronika ohranila svojo ravnodušnost. Nobena lažniva izjava je ni mogla zadeti. Zdelo se je, kot bi je sploh tu ne bilo.

Približal se ji je, da bi jo prisilil k pazljivosti in povzel z napadalnim glasom:

»Zdi se, da vi niti ne sumite, kako trde so moje besede, gospa. Toda preden preidemo do najstrašnejšega in celo v upu, da ne pridemo do njih, hočem napraviti poziv, ne na spravo z vami, kajti med nama ni mogoča sprava, ampak na vašo pamet, vaš čut resničnosti... kajti končno ni mogoče, da ne bi vedeli za svoj kajdanski položaj, položaj vašega sina...«

Ni ni poslušala, o tem je bil popolnoma prepričan. Zatopljena v misli na sina, ki niso imele zanj najmanjšega pomena. Razburjen in slabo prikrivajoč svojo nepotrpežljivost, je nadaljeval:

»Moja ponudba je preprosta in mislim, da je ne boste odklonili. V Francovem imenu in zaradi človeških čustev in sočutja, ki me navdaja, vas prosim, da naveste sedanjo na preteklost, ki sem vam jo ravnokar na kratko orisal. S socialnega vidika se vez, ki naju je združila, ni nikoli pretrgala. Vi ste še vedno po imenu in zakonu...«

Umolknil je in opazoval Veroniko nekaj trenutkov, nato ji je siloma položil roko na ramo in zakričal:

»Poslušaj vendar, podla ženska! Vorskij govori!«

Veronika je izgubila ravnotežje, se ujeta na naslonjač in se znova zravnala s prekrizanimi rokami in z očmi, polnimi zaničevanja do nasprotnika.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda. Dina 1.—; ženski oglas Dina 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Dina 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računata enokolonska, 3 mm visoka petlin vrstica po Dina 250. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobe

Dva hlapca
trezna in poštena — se sprejmeta na večje posredstvo pri Ljubljani. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Pristava« 1983. (b)

Hlapca

20 let starega, h konjem in za domača dela sprejme Felertag, Maribor, Betnavska 43. (b)

Družinska kuharica

srednjih let, krščanska, se sprejme takoj ali s 1. marcem na pristavo večjega posredstva pri Ljubljani. Plača po dogovoru. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Pristava« št. 1983. (b)

Prodajmo

Naprodaj
15.000 čevljev raznega furnirja, spalnice in kuhinja. Ljubljana, Prule 8

Najboljšo domačo salamo

in najfinjši sir — dobite pri I. Buzzolini, Lingarjeva ulica. (l)

Najboljši trboveljski premog brez prahu

koks, suha drva
I. Pogačnik
Bohoričeva 3 Telefon 20-59

»Kappel«

pisalni stroji
nemški kvalitetni izdelki. Najboljši material, lahki, tek, najmodernejša konstrukcija. Večletno jamstvo. — Tudi na obroke. V vseh velikostih in cenah pri gen. zastopstvu

Kleindienst & Posch

Maribor, Aleksandrova 44 nasproti hotela »Meran«

Posredstva

Prodajmo parcelo
pod Rožnikom v Skrabčevi ulici v izmeri 1370 m². Naslov pove uprava »Slovenca« pod 2017. (p)

Ne zamudite prilike!

Ugoden nakup stavbnih parcel z vodovodom in elektriko v bližnji postaji. — Pojasnila: Vižmarje št. 59. (p)

Čitajte in širite

»Slovenca«

Tudi tokrat se je Vorskij še obvladal. Dejanje je nasprotovalo njegovi volji. Glas je ohranil ukazovalen in zloben naglas.

»Ponavljam, da preteklost še vedno obstoja. Hočeš, nočeš, gospa, vi ste Vorskijeva soproga. In z ozirom na to neizpodbitno dejstvo vas vprašam, če vam ugaja ta resnica. Razumelja se. Če ne zahtevam ne vaše ljubezni, ne vašega prijateljstva, tudi ne sprejemam, da bi se vrnil v sovražno odnosa, kakršni so bili najini. Ne maram več prezirljive in daljne soproge kakor nekdaj. Hočem... hočem ženo... ženo, ki se podvrže... ki bi bila vdana in zvesta tovarišica.«

»Sužnja,« je zamrmrala Veronika.

»Oh, da, sužnja,« je kliknil. »Prav ste rekli. Nič manj ne odstopim od dejanj kakor od besed. Sužnja! In zakaj ne? Če sužnja razume svojo nalogo, da slepo uboga. Noge in roke povezane, perinde ac a cadaver. Ta vloga vam ugaja? Ali hočete biti moji z dušo in telesom? Samo z dušo, za to mi ni. Kaj hočem... kaj hočem... dobro veste, ali ne? Kar hočem, tega nisem še nikoli imel. Vaš mož? Ah! Ah! Ali sem kdaj bil vaš mož. Če iščem v globini svojega življenja, v kipenju svojih čustev in veselja, ne najdem ničesar, kar bi me spominjalo, da bi bilo med nama kaj drugega kakor neizprosno boj dveh sovražnikov. Gledam vas in vidim tujko, tujko v preteklosti kakor v sedanjosti. In ker se je sreča zaobrnila, ker sem zopet dobil oblast nad vami, se tako v prihodnosti ne bo godilo. Tako ne bo ne jutri, ne to noč, ki pride, Veronika. Gospodar sem jaz, sprejeti morate. Ali sprejmete?«

Ni pričakoval odgovora in še glasneje je vzkliznil:

»Ali sprejmete? Brez izgovorov, brez lažnivih obljub. Ali sprejmete? Če sprejmete, vrzite se na kolena, storite znamenje križa in glasno izgovorite: »Sprejemam. Bom zvesta žena. Podvrgla se bom vsem vašim poveljem in muham. Moje življenje ne bo pomenilo nič več. Vi ste gospod.«

Kupimo

Salote in rdeč čebulček
kupujemo. Sever & Komp. Ljubljana, Gosposvetska cesta 5. (l)

Razno

V Beograd potujem
poslovno. — Prevzamam ureditve tamkajšnjih poslov. — Naslov v upravi »Slovenca« pod 2034. (r)

Stanovanja

Enosobno stanovanje
s kuhinjo oddam marca. Poizve se na Sv. Petra cesti 83, na dvorišču. (č)

Zivali

Krava s teličkom
dobra mlekarica, napro daj, Vižmarje 39. (j)

BANČNO KOM. ZAVOD, Maribor

Aleksandrova 40

kupi takoj in plača najbolje

● hranilne knjižice
bank in hranilnic

● vrednostne papirje:
3% obveznice, bone, srečke, delnice itd.

● valute vseh držav.

Prodaja srečk drž. razr. loterije

Na vogalni parceli Fignerjeve in Ilirske ulice bo do jeseni zgrajena

stanovanjska hiša

s poslovnimi lokali v pritličju. Interesenti-najemniki naj se čim prej javijo pri stavbenem podjetju SLOGRAD D. D., Vrtača št. 9, kjer dobe vse informacije.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancom naznanjamo tužno vest, da je danes po težki in mučni bolezni umrl gospod

Anton Mancini

strojni stavec v pokoju

Pogreb dragega pokojnika bo v nedeljo, 13. februarja ob pol 4 popoldne iz mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče na Viču.

V Ljubljani, 11. februarja 1938.

Zaluječi ostali.

Dotrpela je naša ljubljena mama, stara mama, prababica in teta, gospa

Ivana Jerše roj. Večaj

vdova po strojevodju drž. žel.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo, dne 13. t. m. ob dveh popoldne izpred mrtvaške veže Zavetišča sv. Jožefa (Vidovdanska cesta 9) na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 11. februarja 1938.

Zaluječi rodbini: Breznik in Večaj.